Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 109 (5100).
16 МАЙ 1983 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

СССР Олий Советини чақириш тўғрисида

СССР Олий Совети Президиуми ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Унинчи чақириқ Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Советининг саккизинчи сессияси 1983 йил 16 июнда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. КУЗНЕЦОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль. 1983 йил 14 май.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ПАРТИЯ ТАРИХИ ИНСТИТУТИ — КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ҲУЗУРИДАГИ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМ ИНСТИТУТИ ФИЛИАЛИНИНГ ДИРЕКТОРИ ЎРТОҚ Ҳ. ТУРСУНОВНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Партия-тарих фанини ривожлантиришдаги хизматлари учун ва туғилган кунига етмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Партия тарихи институти — КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти филиалининг директори ўртоқ Ҳабиб Турсунов **Халқлар дўстлиги** ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. КУЗНЕЦОВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Т. МЕНТЕШАШВИЛИ.

Москва, Кремль.
1983 йил 13 май.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали илмий-педагогик фаолияти, республика қишлоқ хўжалигига инженер кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти кафедрасининг доценти ўртоқ Лев Аронович **Машковичга** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ирригатор» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали илмий-педагогик фаолияти, қишлоқ хўжалигига инженер кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари ва актив ижтимоий фаолияти учун Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти кафедрасининг профессори ўртоқ Абдулла Султонович **Султоновни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми кўп йил самарали ишлаганлиги, қишлоқ хўжалигига инженер кадрлар тайёрлаш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг кафедра мудири ўртоқ Юрий Сергеевич **Прихожкога** «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган халқ маорифи ходими» фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика қишлоқ хўжалик машинасозлигини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги учун ва туғилган кунига эллик йил тўлиши муносабати билан пахтачилик учун машиналар бўйича ихтисослашган бош конструкторлик бюроси (ИБКБ) бошлиғи ўртоқ Пўлат Мансурович **Мирзааҳмедовни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ ОЛДИДАН

ПОЙТАХТ ЮБИЛЕЙИ ШАРАФИГА ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИ

• КОММУНИСТНИНГ ШАХСИЙ НАМУНАСИ

СОВЕТ ТИНЧЛИК ФОНДИГА

Тошкент области тинчлик тарафдорларининг яқинда бўлиб ўтган йиғилишида Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, партия ва комсомол ветерани, иттифоқ миқёсидаги шахсий пенсионер Иван Ефграфович Лазаревга Совет тинчлик фондининг медали топширилди.

И. Е. Лазарев бутун ҳаётини Ватан хизматига бағишлади. Унинг меҳнат фаолияти 14 ёшидан, Совет ҳокимияти тузилган дастлабки йиллардан бошланди. Трактор минди, механик, бўлим бошлиғи бўлиб ишлади. Кейинчалик эса Самарқанд областидаги «Ғаллаорол» совхозига директор этиб тайинланди. Юқори малакали мутахассис ва жонкуяр ташкилотчи сифатида партия ва ҳукуматимиз 50-йилларда Иван Лазаревни совхозлар министрлиги аппаратидаги янги масъулиятли лавозимга тайинлади. У шу ерда узоқ муддат ишлаб пенсияга чиқди.

Ўз миллий мустақиллиги учун кураш олиб бораётган халқлар тақдири кекса коммунист Лазеревга ҳам бегона эмас. У марказий матбуотда Совет тинчлик фонди серқирра фаолияти ҳақида ўқиб билгач, ўз интернационал бурчини адо этишга қарор қилди. Бутун дунёда тинчлик учун кураш ишига ветеран ўз ҳисобидан 3000 сўм пул ўтказиб, шахсий ҳиссасини қўшди.

П. РОГАЧЕВ,
Совет тинчлик фондига ёрдам комиссиясининг Тошкент области бўйича масъул секретари.

ИШЧИЛАР

МУСОБАҚА ЎТКАЗИЛДИ

«СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» бирлашмаси ишчилари меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришиш билан бир қаторда, спорт мусобақаларига ҳам катта эътибор бериб келишмоқда. Бу йилги мусобақалар «Тошкентнинг 2000 йиллигига» шиори остида ўтказилмоқда.

Яқинда бу ерда шахмат-шашка мусобақалари ўтказилди. Мусобақаларда ишчи ёшлардан О. Шодиев, Б. Холмуротов, К. Расулов, Т. Муродовлар алоҳида маҳорат кўрсатишди.

Н. КАРОМАТОВ,
ишчи.

ТРАНСПОРТЧИЛАР

ВАҚТДАН ЎЗИБ

Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун пойтахт меҳнаткашлари зўр кўтаринкилик кўрсатиб меҳнат қилишмоқда. Шунингдек, шаҳар пассажир транспорти ишлаб чиқариш бошқармасига қарашли 7-таксопарк коллективи ҳам бу зарбдорона ҳаракатга ўз ҳиссаларини қўшмоқда. Транспортчилар йўловчиларга хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириб, кунлик нормаларини ошириб адо этмоқдалар. Корхонада келгуси ой, келгуси йил ҳисобига меҳнат қилувчилар сафи тобора ортиб бормоқда. Бугунги кунда 1984 йил ҳисобига меҳнат қилаётган Э. Умиров, М. Особский, С. Сулаймонов, Б. Телаян каби илғор ҳайдовчилар вақтдан ўзиб меҳнат қилишлари билан пойтахт юбилейини муносиб кутиб олишга ҳаракат қилишмоқда.

РАССОМЛАР

АСАРЛАР КЎРГАЗМАСИ

Республика Киночилар уйида тошкентлик истеъдодли мўйқалам соҳиби Г. Зильберман асарлари кўргазмаси очилди. Кўргазмага қўйилган асарлар унинг 20 йиллик ижодий фаолияти маҳсулидир.

Г. Зильберман республикамизда кўзга кўринган рассомлардан. Унинг ранг-баранг тематикадаги асарлари иттифоқимиз ва қатор чет мамлакатлардаги халқаро кўргазмаларда муваффақиятли намойиш этилган.

Таниқли мўйқалам устаси асарлари кўргазмаси 2000 йиллик юбилейи нишонланаётган пойтахт шаҳарнинг бугунги жамоли, ишлаб чиқаришнинг турли жабҳаларида илғорларча меҳнат қилаётган ҳамшаҳарларимиз ҳақида ҳикоя қилади.

СТУДЕНТЛАР

ТОШКЕНТНИНГ ОЛТИН ТЎЙИГА

Ф. Энгельс номли Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти француз тили факультети студентлари ёзги меҳнат семестрига ҳозирданоқ ҳамма нарсани тахт қилиб қўйдилар. Улар пойтахт шаҳар юбилейини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олишга аҳд қилишган. Факультетда «Тошкентнинг 2000 йиллиги», «Прогресс», «Кўнгилли» каби студент қурилиш отрядлари тузилган.

БУГУН

Тошкентнинг 2000 йиллиги» отряди аъзолари «Отделстрой» трестига қарашли 31- қурилиш бошқармаси билан 45 минг сўмлик қурилиш ишларини бажариб бериш тўғрисида шартнома туздилар.

Отрядда жами 75 студент бўлиб, шулардан 25 студент кўнгилли равишда бошқарманинг моҳир бўёқчи - сувоқчиларидан иш ўрганмоқдалар. Отряд аъзолари ўзларининг комсомол йиғилишида кундалик планни 120 — 130 процент қилиб бажаришга сўз беришди.

Т. РАҲМОНОВ,
отряд командири.

ҚУТУБХОНАЧИЛАР

ҚАДИМГИ ЗАМОНЛАРДАН ШУ КУНГАЧА

«Тошкент тўғрисидаги адабиёт кўрсаткичи»га совет даврида ва октябргача бўлган даврда чиққан 2028 номдаги китоблар, журнал ва газеталарнинг мақолалари, тўпламлар киритилган. Алишер Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат кутубхонасининг ходимлари Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг фундаментал кутубхонаси ва ТошДУ илмий кутубхонаси иштирокида тузган шу библиографик асар Тошкент тарихининг қадимги замонлардан ҳозирги кунларгача даврини ўз ичига олади.

«Кўрсаткич» «В. И. Лениннинг асарлари» бўлими билан очилади. Бу бўлимда Коммунистик партия ва Совет давлати асосчисининг Тошкент тарихи билан боғланган асарлари ва ҳужжатлари йиғилган.

«Кўрсаткич» материаллари Тошкент 2000 йиллик тарихининг асосий даврларига мувофиқ системалаштирилган. Совет даврига бағишланган бўлимда Ўзбекистон пойтахтида бўлиб ўтган халқаро учрашувлар тўғрисидаги, бадиий адабиётдаги Тошкент тўғрисидаги рубрикалар ажратилган.

Библиографик тўплам муаллимлар, экономистлар, ўлкашунослар учун — қадимги ва ҳамиша навқирон Тошкент, меҳнаткаш шаҳар, тинчлик учун курашувчи шаҳар тарихи билан қизиқувчи ҳамма кишилар учун қимматли қўлланмадир. Бу шаҳарнинг эзгу ниятлари ҳозир машҳур бўлиб кетган «Тошкент руҳи» тушунчасида акс эттирилган.

(ЎзТАГ).

Қизиқарли учрашув

Яқинда Й. Охунбобоев номли медицина билим юртида бундан ярим аср муқаддам таҳсил олган кишилар билан учрашув кечаси бўлиб ўтди. Билим юртининг собиқ талабалари бўлмиш медицина фанлари доктори А. Қодирова, медицина фанлари кандидати А. Муҳаррамова, республикада хизмат кўрсатган врачлар М. Усмонова, А. Эшонхўжаева, К. Иброҳимовалар ўзлари босиб ўтган йўл ҳақида, шифокорлик касбининг шарафи ва масъулияти тўғрисида ҳикоя қилиб бердилар.

Кеча шарофати билан биз ўзимиз таҳсил олаётган қутлуғ даргоҳ тарихига оид маълумотлар билан танишиб олдик. Чунончи, 1930 йилда шаҳримиздаги медицина билим юртининг 10 йиллик юбилейи кенг нишонланган. Бу тантаналарда республикамизнинг биринчи президенти Йўлдош Охунбобоев ҳам иштирок этганлар. Ўша пайтдан бошлаб билим юртимиз у кишининг номи билан атаб келинаяпти.

Учрашув ғоят қизиқарли ўтди. Ўз навбатида биз ҳам меҳмонлар шарафига шеърлар ўқиб, куй, қўшиқ ва рақслар ижро этдик. Миннатдорчилигимизнинг рамзи сифатида гуллар тақдим қилдик.

О. САФАРОВА.

УНУМДОРЛИК ОШДИ

«Ташавтоматика» заводида баллон ювадиган машиналар ишлаб чиқариш ўзлаштирилди. Машина ҳар соатда бир ярим мингта баллонни ювади. Бу ускуна республика консерва заводларининг меҳнаткашларига яхши кўмакчи бўлиб қолади. У мавжуд техникадан бир ярим баравар серунумдир. Одатдаги баллон ювадиган машинада 6 киши банд бўлса, бу янги установкага 3 киши кифоя қилади. Янгилик меҳнат унумдорлигини оширибгина қолмай, шу сермеҳнат операция иш сифатини ҳам кўтаради.

«Ташавтоматика» заводи коллективининг социалистик мажбуриятларида баллон ювадиган машиналарни ўзлаштириш кўзда тутилган. Энди этикетка ёпиштирадиган автомат ва ҳўл мева ювадиган установка ишлаб чиқариш ўзлаштирилади.

(ЎзТАГ).

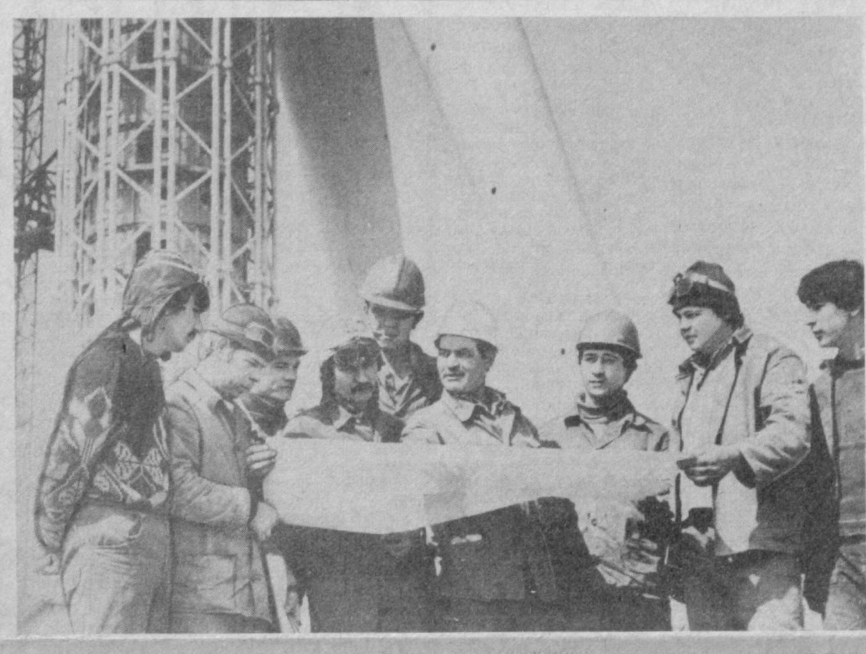

МОСКВАЛИКЛАРНИНГ ЯНГИ ТАШАББУСИ—АМАЛДА

ПОЙТАХНИНГ НОЁБ ИНШООТЛАРИ ҚУРИЛИШИДА

СИФАТГА— БУНЁДКОР КАФОЛАТИ

Шаҳримиз бунёдкорлари Москва шаҳридаги илғор қурилиш коллективларининг янги ташаббусини қўллаб-қувватлаб, қурилиш ишлари сифатини яхшилаш учун зўр ғайрат-шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Ҳозирда «Қурилишнинг юксак сифатига — бунёдкор кафолати» шиори остида меҳнат қилаётган тошкентлик бунёдкорларининг сафи кун сайин ортиб бормоқда. Чунончи, Тошкент радио ва телевизион минораси қурилишида меҳнат қилаётган «Ташсантехгазмонтаж» тресги вакиллари ҳам бу ватанпарварлик ташаббусини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

Трестнинг Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор Толиб Толибов етакчилигидаги санитария-техника жиҳозларини ўрнатувчилар бригадаси минорадаги барча ишларни сифатли бажаришга ва жонажон пойтахтимиз Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейини муносиб меҳнат армуғонлари билан кутиб олишга аҳд қилган. Айни кунларда **«Қурилишнинг юксак сифатига —бунёдкор кафолати»** шиори остида меҳнат қилаётган толибовчилар санитария-техника ишларини юбилей шарафига муддатидан илгари бажариш учун курашаяптилар.

БУГУН

эрталаб фотомухбиримиз телеминора қурилишида бўлиб, илғор бригада коллективининг қайноқ меҳнатини суратга олиб қайтди. Пастдаги суратда пешқадам монтажчи слесарлар Ҳ. Иброҳимов (ўнгда) ва Юрий Колосов пайвандлаш юзасидан ўзаро фикрлашишяпти. Юқоридаги суратда илғор бригада аъзолари монтаж ишлари схемасини кўздан кечиришмоқда. Чапдаги суратда эса Тошкент радиотелевизион минорасининг ҳозирги кўриниши тасвирланган.

ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЕТИ ЙЎЛИДА

«ТЕМИР-2 М» ҲОСИЛ УЧУН ИШЛАМОҚДА

«Узводприборавтоматика» лойиҳа-конструкторлик-технология бюроси ҳузуридаги заводда такомиллаштирилган «Темир-2М» телемеханик қурилма кўплаб ишлаб чиқарила бошланди. У магистрал каналларда сув тақсимоти жараёнини автоматлашга аталган бўлиб, ўзидан аввалгиларига нисбатан электр энергиясини оз истеъмол этгани ҳолда анча аниқ кўрсаткичлари билан фарқ қилади. «Темир-2М» махсус герметик корпус билан таъминланган бўлиб, датчикларни ташқи муҳит таъсиридан пухта ҳимоя қилади ва уларнинг хизмат муддатини узайтиришга имкон беради. Янги модель бунинг устига анча тежамлидир.

Шу йил заводда Жиззах, Хоразм ва Самарқанд областларидаги магистрал каналлар учун 10 та шундай телемеханик қурилма тайёрлаб чиқариш мўлжалланади.

(ЎзТАГ).

Шоир асарлари виставкаси

БУГУН

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат халқ кутубхонаси кўргазмалар залида академик шоир Ғафур Ғулом туғилган куннинг 80 йиллигига бағишланган китоб кўргазмаси очилди.

Кўргазма экспозициясидан ўрин олган адабиётлар орасида шоирнинг нодир китоблар фондида сақланаётган «Сиз», «Оқ Жўранинг болалари», «Н е т а й», «Сайлов қўшиқлари» каби тўпламлари бор. Шоирнинг дастлабки асари босилиб чиққан «Ер юзи», «Қизил Ўзбекистон», «Шарқ ҳақиқати» каби газета ва журналлари ҳам мавжуд.

Китоб кўргазмаси ҳузурида уюштирилиб туриладиган суҳбатлар чоғида китобхонлар машҳур шоир ижоди билан танишибгина қолмай, ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишади.

М. ИСҲОҚОВ.

ХАЛҚАРО МАВЗУЛАРДА СУҲБАТ

ФРАНЦИЯДА ВАЗИЯТ ЖИДДИЙЛАШМОҚДА

Яқинда Ф. Миттеран Франция президенти қилиб сайланганига икки йил тўлди. Ўша вақтда, 1981 йил май ойидаги сайловдан кейин мамлакатда меҳнаткашлар аҳволининг яхшиланиши учун умидворлик ва ишонч пайдо бўлган эди. Янги президент фаолиятининг икки йиллиги эса мутлақо бошқача шароитда нишонланмоқда. Франция аҳолиси кенг қатламларининг ишсизликдан, қимматчилик авж олаётганлиги, турмуш шароити мушкуллашаётганлигидан норозилиги тобора кучаймоқда. Бу кайфият март ойида бўлиб ўтган муниципал сайлов натижаларида ўз ифодасини топди. Ҳукуматга кирувчи партиялар— социалистлар, коммунистлар ва сўл радикалларнинг раҳбарлари сайлов натижаларига ҳақли равишда жиддий огоҳлантириш, деб баҳо бердилар. Умуман сайлов кўпчилик сайловчилар сўл кучлар ҳукумати эълон қилган социал-иқтисодий ўзгаришлар программасини ҳозир ҳам қўллаб- қувватлаётганлигини тасдиқлади.

Ф. Миттераннинг шахсий нуфузига келганда шуни айтиш керакки, унинг обрў-эътибори тобора пасаймоқда. Кейинги пайтда бир неча марта ўтказилган жамоат фикрини билиш натижалари шундан далолат бермоқда. Май ойида ўтказилган жамоат фикрини билиш натижаларига қараганда, унда қатнашганларнинг 33 процентигина ҳозирги президент фаолиятига ижобий баҳо берган.

АҚШ Франция жиддий иқтисодий аҳволга тушиб қолганлигидан фойдаланиб, унга кучли тазйиқ ўтказмоқда. Бу тазйиқнинг асосий йўналишларидан бири— француз валютаси мавқеига путур етказишдан иборат. Апрель ойининг кейинги кунларида Париж биржасида франкнинг қадри мислсиз пасайиб, Американинг бир долларига қарийб 7,4 франк тўғри келадиган бўлиб қолди. Доллар қимматининг бу даражада ортиши Франциянинг экономикаси ва молиявий мавқеига жиддий зарба бўлиб тушади. Бу эса четдан келтирилаётган нефть ва бошқа хом ашё нархининг ўзи-ўзидан кўтарилиб кетишига сабаб бўлади, чунки бу маҳсулотлар доллар билан белгиланади.

Кейинги вақтдаги айрим воқеалар ҳамда Франциянинг социал-иқтисодий ва сиёсий ҳаётидаги ўзгаришлар АҚШнинг айни шу тазйиқи натижаси эканлигини тушуниб олиш қийин эмас. Бу тазйиқ йирик миллий капитал мамлакат ичкарисида амалга ошираётган тартибсизлик натижасида янада кучаймоқда. Хусусий компаниялар ўз фойдаларини экономикага сарфлаш ўрнига капиталини четга чиқариш йўлига тушиб олдилар. Бу иш, шунингдек маҳфий равишда ҳам амалга оширилмоқда. Шу тариқа мамлакат ўтган йилнинг ўзидагина тахминан 60 миллиард франкдан маҳрум бўлди.

Ҳукуматда кўпчиликдан иборат француз социалистлари олдида ҳозир икки йўл турибди: улар 1981 йилги сайловда ўзларига ғалаба келтирган социал- иқтисодий ва демократик ўзгартишлар программасини амалга ошириш йўлидан ёки бўлмаса, АҚШнинг консерватив доиралари талабларига ён босиб, ўз сиёсатини тубдан ўнгга буриш йўлидан боришлари керак. Бир қанча белгиларга қараганда, ҳукуматнинг айрим соҳалардаги фаолиятида иккинчи йўл устунлик қилмоқда.

Ҳукумат бошлиғи П. Моруа март ойининг охирида парламентга «қаттиқ тежаш» программаси деб аталмиш планни тақдим этди. Бу программанинг асосий мақсади ташқи савдо камоматини қисқартиришдан иборат. Ҳукумат бунга эришиш учун ишсизликни янада ошириш (ишсизлар шу йил охиридаёқ 2,2 миллион кишига етади), истеъмолни 64 миллиард франк камайтириш, саноат ишлаб чиқаришини бир даражада сақлаш, нарх-навони ошириш, айрим солиқларни кўпайтириш, мажбурий давлат заёмини жорий этиш ва шу сингари тадбирларни планлаштирмоқда.

Ҳукумат планлари меҳнаткашлар ва улар касаба союзларининг жиддий танқидига дуч келди. Франция Коммунистик партияси ҳукумат составига кирсада, унинг айрим ҳаракатларига, «қаттиқ тежаш» программасининг баъзи қоидаларига қарши эканлигини билдирди. Франция Коммунистик партиясининг бош секретари Ж. Марше партия Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида нутқ сўзлаб, партия меҳнаткашлар талабларининг тўлароқ қондирилиши учун, ишсизлик ва иш ҳақининг камайтирилишига қарши, меҳнат шароитларининг яхшиланиши учун авваллгидек курашавериш ниятида эканлигини таъкидлади.

Кузатувчилар кейинги вақтда, афтидан, Вашингтоннинг тазйиқи остида Франция ташқи сиёсатида атлантикапарастлик ва американапарастлик тенденциялари кучайганлигини қайд этмоқдалар. Масалан, Миттеран НАТОнинг Ғарбий Европадаги бир қанча мамлакатларда Американинг янги ядро ракеталарини жойлаштириш тўғрисидаги машъум қарорини қўллаб-қувватлади.

Франция маъмурлари ташқаридан берилган кўрсатмаларга кўр-кўрона амал қилиб, СССР элчихонаси ва бошқа совет ташкилотларининг бир группа ходимларига нисбатан қўпол иғвогарликни амалга оширди, уларга мамлакатдан чиқиб кетишни таклиф этди. Бу қадам реакцион матбуотда Советларга қарши васвасани авж олдириш учун туртки бўлди.

Мамлакатимиз раҳбарлиги бундай шароитда оқилона сиёсий ҳисоб-китобга риоя қилди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов таъкидлаганидек, «СССРда ишлаётган французларга нисбатан жавоб чораларини қўллаш ҳаммадан ҳам осон иш. Биз вазминлик қилиб, Совет-Франция муносабатларининг кенг манфаатларига риоя қилаяпмиз, узоқ вақт давомида қарор топган ва биз қадрлайдиган Совет- Франция муносабатлари кенг манфаатларига, Европада кескинликни юмшатишни сақлаб қолиш манфаатларига риоя қиляпмиз».

Ю. ЛОПАТИН.
(ТАСС).

НАМУНАЛИ, ИШЧАНЛИК ВАЗИЯТИДА

(ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ХАЛҚ ҚОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИ, ГРУППАЛАРИ ВА ПОСТЛАРИДА ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР ЯКУНЛАРИГА ДОИР)

КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қарорларига, СССР халқ контроли комитети ва Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг кўрсатмаларига мувофиқ, 1983 йил февраль-апрель ойларида Тошкент шаҳри корхоналари, ташкилотлари ва муассасаларининг меҳнат коллективларида халқ контроли комитетлари, группалари ва постларининг ҳисобот ва сайловлари ўтказилди.

Бу муҳим ва масъулиятли тадбир КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорлари меҳнат коллективларида қизғин қўллаб-қувватланган бир вазиятда ўтди. Уларда меҳнатнинг ташкил этилишини яхшилаш, интизомни ошириш, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш ва улардан фойдаланиш бўйича ишлар активлашди. Халқ назоратчилари ҳисобот ва сайловлар пайтида ўз фаолиятларини пухта анализ қилиб, унинг натижаларига танқидий баҳо бердилар, назоратни такомиллаштириш йўлларини белгиладилар.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» бирлашмаси, чинни, «Ташсельмаш» заводларида, «Главташкентстройнинг 11-«Висотстрой», 153-қурилиш трестларида, «Ташкентхлеб» бирлашмасида, Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасида ва бошқа қатор корхона ва ташкилотларда комитетлар, группалар ва постларнинг ҳисобот ва сайловлар бўйича меҳнаткашлар йиғилишлари ва меҳнат коллективлари вакилларининг конференциялари юксак ташкилий ва сиёсий савияда, юксак талабчанлик ва ишчанлик вазиятида ўтди.

Шаҳар халқ контроли органларида ҳисобот ва сайловлар кампанияси олдидан катта тайёргарлик ишлари амалга оширилди. Шаҳар ва район халқ контроли комитетлари 1982 йил мобайнида халқ контроли группалари ва постларининг ишларини ўрганиб боришди. Айни пайтда группа ва постларнинг ташкилий тузилиши, сон ва сифат состави, постлар раислари ва раҳбарларининг ишчанлик лаёқатлари таҳлил этилди.

КПСС Марказий Комитети ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг группа ва постларида ҳисобот ва сайловлар ўтказиш тўғрисидаги кўрсатмаси асосида группа ва постларга раҳбарлик қилиш, халқ назоратчиларининг ташаббускорлиги ва активлигини янада ошириш бўйича ишлари, айниқса жонланди.

Ҳисобот ва сайловларга тайёргарлик ишлари ва уларнинг ўтказилишига комитетларнинг барча штатсиз активлари жалб этилди. Улар йиғилишлар ва конференцияларга тайёргарлик кўришди, группа ва постларнинг тузилишини такомиллаштиришда янги номзодларни танлашда амалий ёрдам кўрсатишди. Назоратчилар ишининг активлашишига, етарли иш шароити яратилишига кўмаклашишди.

Бош группаларнинг ҳисобот ва сайловлари олдидан цехлар, бўлинмалар, бригадаларда ҳам ана шундай тайёргарлик ишлари амалга оширилди.

Ленин, Фрунзе, Чилонзор, Собир Раҳимов, Октябрь районларининг меҳнат коллективларида ҳисобот ва сайловларга жиддий ва пухта тайёрланишди.

Тошкент шаҳрида жами 5598 та меҳнаткашлар йиғилишлари ва коллективлар вакилларининг конференциялари ўтказилди. Шу жумладан ишлаб чиқариш комитетларида ҳисобот ва сайловлар бўйича 5 та конференция, бош группаларда — 2033 та, цех группаларида — 2470 та, постларда — 1090 та йиғилишлар бўлиб ўтди.

Йиғилишлар ва конференциялар ишида юз минглаб киши қатнашди.

Ҳисобот ва сайловлар кампаниясига тайёргарлик кўриш ва ўтказишда шаҳар халқ контроли органларига Ўзбекистон ССР ва Тошкент области халқ контроли комитетлари ходимлари катта ёрдам кўрсатишди.

Ҳисобот ва сайловлар пайтида конференциялар ва йиғилишларда кўплаб танқидий фикр ва мулоҳаза билдирилди. Тушган барча танқидий мулоҳазалар группалар ва комитетлар томонидан назорат остига олинди ва ҳозирги пайтда уларни амалга ошириш чоралари кўриляпти.

Жумладан кўн-галантерея буюмлари ва спорт товарлари ишлаб чиқариш бирлашмаси ҳамда «Средазэнергоцветмет» ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари ҳисобот-сайлов конференциялари и д а 11, 34, 87-«э», 28-«э» автобус маршрутларининг қониқарсиз ишлаётганлигини айтдилар. Бу меҳнаткашларнинг ишга кечикиб келишларига сабаб бўляпти. Шаҳар ва Октябрь район халқ контроли комитети ана шу шикоятларни таҳлил этишди. 3, 5, 7-автопаркларнинг раҳбарларини чақириб суҳбатлашишди. Натижада ана шу маршрутларда автобуслар ҳаракат интервали қисқарди, 28-«э» маршрути эса 8-автобус паркига олиб борилди. Бу автобус парки маршрутларга янги, қулай «Икарус» автобусларини чиқаряпти.

Ҳисобот ва сайловлар даврида меҳнаткашлардан шаҳар ва район органлари адресига корхоналар, қурилишлар, ўқув юртларига хизмат кўрсатувчи ошхоналар ишидаги камчилик ва нуқсонларга оид қатор танқидий мулоҳазалар тушди, Ҳозирги пайтда шаҳар ва район комитетлари томонидан йирик саноат корхоналарида овқатланишнинг ташкил этилишини планли равишда текшириб бориляпти.

Бўлиб ўтган ҳисобот ва сайлов йиғилишлари ва конференцияларида жами 5 та ишлаб чиқариш комитети сайланди. СССР халқ контроли комитетининг қарорига мувофиқ Тошкент политехника институтида район комитети ҳуқуқига эга бўлган халқ контроли комитети тузилди. ТошПИ коллективи вакилларининг конференцияси ишида Тошкент области партия комитети секретари А. М. Хўжаев, Тошкент области халқ контроли комитети раиси Б. С. Камолов қатнашдилар.

Шаҳар меҳнат коллективларида халқ контроли комитетлари, группалари ва постларининг ҳисобот ва сайловларига тайёргарлик ва уларнинг ўтказилиши кенг ёритиб борилди. Шу йилнинг январь —апрель ойларида корхоналар ва ташкилотларда 1,5 мингтадан ортиқ «Чақмоқ»лар, «Халқ контроли варақалари» чиқарилиб, уларда ҳисобот ва сайловларга тайёргарлик ва ўтказилиши масалалари ёритиб борилди.

Шаҳар ва барча районлардаги халқ контроли комитетларида янги сайланган халқ назоратчиларин и н г ўқувига алоҳида эътибор қаратиляпти. Ҳамма жойда семинарлар, амалий машғулотлар ташкил этиляпти. Уларда биринчи даражали ташкилий масалалар ҳал этиляпти.

Айни пайтда ҳисобот ва сайловлар пайтида айрим камчилик ва нуқсонлар ҳам юзага чиқиб қолди. Жумладан, айрим корхоналар ва ташкилотларда йиғилишлар ва конференцияларни ўтказиш муддатлари асоссиз равишда орқага сурилишига йўл қўйилди. Уларнинг айрим раҳбарлари йиғилишлар ва конференциялар ишида умуман қатнашишмади.

Чилонзор уй-жой ишлаб чиқариш трести, вагон депоси, «Госкомсельхозтехни к а» республика базаси, «Тепломонтаж»ни н г қурилиш-монтаж бошқармаси, ўсимликларни ҳимоя қилиш станцияси, Тошкент шаҳар Советн ижроия комитети соғлиқни сақлаш Бош бошқармасининг автобазаси ва бошқа коллективларда ҳисобот ва сайлов йиғилишларининг қатнашчилари етарли даражада активлик кўрсатишмади.

Ҳисобот-сайлов йиғилишлари ва конференциялар ўтказиш муддатларининг асоссиз равишда орқага сурилиш ҳоллари, шунингдек, бошқа камчилик ва нуқсонлар халқ контроли комитетларида ва партия органларида кўриб чиқилди, группаларнинг раислари ва партия ташкилотлари секретарларига маълум қилинди.

Шаҳар халқ контроли органлари СССРда халқ контроли тўғрисидаги Қонунга мувофиқ халқ контроли органлари олдига қўйилаётган талабларнинг ўсиб боришини ҳисобга олиб, партия органларининг раҳбарлиги остида янги сайланган халқ назоратчиларини фаол ишлашга жалб этиш юзасидан ўз ишларини такомиллаштиришни давом эттирмоқдалар. Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари қарорлари сўзсиз бажарилишини ўзларининг асосий вазифалари деб билиб, назорат ишини яхшилаш, унинг таъсирчанлиги ва самарасини оширишга қаратилган чоралар кўришяпти.

Ф. НАЗРУЛЛАЕВ,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси.

ТЕКШИРИШ САМАРАСИНИ ОШИРАЙЛИК

Шу кунларда Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли 243- граждан авиацияси заводининг коллективи ижодий кўтаринкилик руҳида меҳнат қилмоқда. Шуниси қувончлики, халқ назоратчилари мусобақа пешқадамлари орасида боришяпти.

КПСС Марказий Комитетининг «РСДРП иккинчи съездининг 80 йиллиги тўғрисида»ги қарорида фақат меҳнат ва унинг натижасигина ҳар бир кишининг фаровон турмуш кечиришининг манбаи бўлиб қолиши керак, деб алоҳида уқтириб ўтилган. Худди шу нарса назоратчиларни изланишга ундади. Улар ишлаб чиқариш топшириқларини ошириб бажариш билан бирга катта жамоатчилик ишларини бажариб, партия ташкилоти ва маъмуриятга муҳим масалаларни ҳал қилишда кўмаклашмоқдалар.

Халқ контролининг бош группаси 29 кишидан иборат. Бундан ташқари цех группа ва постларида ишлаб чиқариш илғорлари, тажрибали мутахассислар ишлашмоқда.

Партия комитети раҳбарлигида ишлаётган кўплаб группа ва постлар кейинги вақтда ўз фаолиятларини анча активлаштирдилар. Улар СССРда халқ контроли тўғрисидаги Қонунга амал қилган ҳолда иш планини тузишмоқда. Бу планларда учиш хавфсизлигини таъминлаш, иш сифатини яхшилаш, ишлаб чиқариш маданиятини ошириш, давлат планини бажариш, моддий ва ёнилғи-энергетика ресурсларидан тўғри фойдаланиш ва тежаш сингари масалалар ўрин олган.

Бош группанинг раиси Виктор Иванович Балабанов бу йил халқ контролига биринчи марта етакчилик қилмоқда. Шунга қарамасдан коллектив ўртасида катта обрўга эга. Назоратчиларнинг ўзлари ҳам буни яхши билишади. Улар тўла ҳамфикрликда ишлашади. Шу боисдан ҳам натижалар салмоқли бўлмоқда. Шундай ҳам бўлиши керак. Чунки, 243- граждан авиацияси заводининг ўз ишлаб чиқариш хусусияти бор. Бу корхонада меҳнат қилаётган кишиларга алоҳида масъулият юклатилган. Уларга ГДРдаги «Интерфлюг», Польша Халқ Республикасидаги «ЛОТ», Кубадаги «Кубана -Деавиасьон», Руминиядаги «Тауом» авиакомпанияларининг буюртмасига биноан «ИЛ-62» пассажир самолётларини ремонт қилиш ишончи билдирилган.

Шу боисдан 243- граждан авиацияси заводи халқ назоратчилари алоҳида эътиборга олаётган масалалар орасида маҳсулот сифатини назорат қилиш ҳам бор. Шуни айтиш кераккки, фақат тайёр маҳсулотларгина эмас, балки технологиянинг ҳолати, меҳнат интизоми, янги техникани жорий қилиш тадбирлари қандай амалга оширилаётганлиги ҳам назоратдан ўтказиб турилади. Буларнинг ҳаммаси маҳсулот сифатини яхшилашга хизмат қилади.

Заводда бригада ва участкалар иш сифатини текширишдан ўтказиш тажриба қилинмоқда. Бу рейдлар вақтида самолётни синовдан ўтказишгача бўлган ишларни бажаришда йўл қўйилган хатолар аниқланади, графикни бузиш ҳоллари ҳам эътиборга олинади.

В. И. Харланов, А. И. Пономарёв, В. И. Степановлар етакчилик қилаётган цех группалари 23-самолёт йиғиш цехидаги ишлар сифатини назорат қилиш вазифасини ўз зиммаларига олишди. Текшириш пайтида самолётнинг ичида нокерак предметлар борлиги аниқланди. Халқ назоратчилари бригада бошлиқлари, мастерлар ва назоратчи мастерларга ишчиларга ўз вазифасини бажараётган пайтларида етарли талабчанлик кўрсатмаганликл а р и ни эслатиб ўтишди.

Назоратчилар хом ашёни асраш, энергетика ресурсларидан тўғри фойдаланиш борасида ҳам анча ишлар қилишяпти. Навбатдаги рейд пайтида айрим цехлардаги лампочкалар кундуз куни ҳам ёниб турганлиги факти аниқланди. Бу асосан заводдаги энергетика энг кўп сарфланадиган цехларда эди. Хўш, бу жойларда энергиядан тўғри фойдаланиляпт и м и? В. П. Плешаков бошчилигидаги халқ контроли группаси ана шу саволга жавоб топиш билан шуғулланди. Натижада айрим кунларда 180 киловатт-соатдан зиёд энергия беҳуда сарфланаётганлиги, натижада жуда катта исрофгарчиликка йўл қўйилаётганлиги аниқланди. Махсус тайёрланган «Шприц» бюллетенида бу нарса очиб ташланди.

Завод группасининг ишлари хилма-хил. Халқ назоратчилари энергияни тежаш, хом ашёни сақлаш, маҳсулот сифатини яхшилаш сингари масалалар билан бирга меҳнат интизомига қатъий риоя қилмоқдалар. Айни пайтда совет савдоси қоидаларига амал қилиш, дори- дармонларни тарқатишни ҳам назорат қилиб туришибди.

Бу йил халқ назоратчилари корхона иши кўрсаткичларига таъсир қиладиган бошқа масалалар билан шуғуллана бошладилар. Худди шу мақсадда биринчи апрелдан биринчи майга қадар бош группа ташаббуси билан заводда иқтисод ва тежамкорлик ойлиги ўтказилди.

Тўғрисини айтганда завод халқ контроли группасининг ишларида нуқсон йўқ деб бўлмайди. Унинг янги раиси В. И. Балабановга барча жойда намунали тартиб, интизом ўрнатиш учун жуда кўп куч сарфлашга тўғри келмоқда. Шуни ҳам айтиш керакки, завод халқ контроли группасининг аъзолари ишида юз бераётган вақтинча камчиликлар уларни умумий йўлдан чиқариб юбораётгани йўқ. Шу боисдан ҳам хўжасизлик, интизомсизлик сингари масалаларга принципиал ёндошаётган халқ контроли группасининг аъзолари бутун коллективнинг муваффақиятли меҳнат қилишига актив кўмаклашмоқдалар.

А. ГРИНКЕВИЧ.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

- **Давр талабини ҳисобга олиб**
- **Назоратчилар иши активлашди**
- **Иқтисод ва тежамкорлик учун курашда**
- **Кадрлар «чархпалаги»га барҳам берилди**

Метро тошкентликлар учун транспортнинг энг қулай тури бўлиб қолди. Пойтахтнинг 2000 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун мусобақага қўшилган метрополитенчилар бутун куч-ғайратларини ана шу шонли санани янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишга сафарбар этмоқдалар.

СУРАТДА: (чапдан ўнгга) В. И. Ленин номли Тошкент метрополитени бўлинмаларидан бири халқ контроли группасининг раиси Э. М. Имомназаров, Е. А. Сергеев, В. Н. Задорожний, С. Икромов пўлат излар аҳволини текширишмоқда.

В. Шкаев фотоси.

ЖОЙЛАРДАН ХАБАРЛАР

ЗАРАР ВА ОШИРИБ ЁЗИШЛАР

Куйбишев район халқ контроли комитети «Узбекхлопкомаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси машинасозлик заводининг ишини текширди. Назоратчилар шу нарсани аниқлашдики, машинасозлар ўтган йили 1462 минг сўмлик маҳсулотни кам беришган. Бунда жарима тариқасидаги ноўрин йўқотишлар 168 минг сўмни ташкил этган. Бу ерда биринчи кварталда ҳам маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш плани барбод бўлди. Жарима тўловлари эса 128 минг сўмга етди.

Буларнинг ҳаммаси бу ерда давлат, меҳнат ва ижро интизомининг пастлиги, наряд ва шартномалар бўйича маҳсулотлар етказиб бериш мажбуриятига риоя қилмаслик оқибатидир.

Завод бош директорининг ўринбосарлари В. А. Балтишев ва Б. И. Нажафовга, шунингдек, бош инженер Б. Р. Сандлерга виговор берилди.

* * *

Куйбишев район халқ контроли комитети 126-кўчма механизациялашган колонна бошлиғи В. И. Ан ва колонна бош бухгалтери Т. Т. Силинага бажарилган иш ҳажмини ҳисобга олиш ёмонлиги ва назорат қилинмагани учун қаттиқ виговор берилди. Ўтган йили ва шу йилнинг биринчи кварталида шартномадаги мажбуриятларни бажармаслик ҳолларига йўл қўйилган. Пландан ташқари объектларда машғул бўлган кишиларни ҳисоботга қўшиш, бошқа маълумотларни ошириб ёзиш ҳолларига йўл қўйилган.

СОВУРИЛГАН ПУЛЛАР

Ҳамза район халқ контроли комитети район Совети ижроия комитетининг депутатлар комиссияси билан ҳамкорликда хизмат командировкаларига ажратилган пул маблағларидан фойдаланишни текширдилар. Райoннинг текширилган еттита ташкилотидан учтасида тартиб бузилишига йўл қўйилган. Жумладан, пардозлаш ишлари бошқармасининг 1-уйсозлик комбинатида маблағларни ортиқча сарф қилиш, буйруқда кўрсатилган командировка муддатларини бузиш ҳолларига йўл қўйилган.

Халқ назоратчилари текширган ташкилотларнинг раҳбарларига аниқланган камчиликларга барҳам бериш, интизомга қатъий риоя қилиш зарурлиги кўрсатиб ўтилди. Уларга аниқланган нуқсонларга барҳам беришга қаратилган тадбирлар ишлаб чиқиш топширилди.

Яхшиларга мукофот

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи давлат планларини муваффақиятли бажармоқда. Унинг иши шу йилнинг биринчи кварталида яхши техник иқтисодий кўрсаткичлар билан характерланди. Корхона коммунистик меҳнат корхонаси шарафли номини яна бир марта тасдиқлади.

Самолётсозлар олдига қўйилган вазифаларни амалга оширишда халқ назоратчилари ҳам актив иштирок этишяпти. Улар томонидан план топшириқларнинг бажарилишини, тайёрланаётган маҳсулотнинг сифатини, иқтисод ва тежамкорлик қоидасига амал қилинишини текшириш бўйича ўтказилаётган тадбирлар авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ишлаб чиқариш ва хўжалик фаолиятидаги нуқсонларни бартараф этишга ёрдам беряпти.

СССРда халқ контроли тўғрисидаги Қонунга биноан меҳнатга виждонан муносабатда бўлганлиги, жамоат топшириқларини яхши бажарганликлари учун корхонадаги 32 халқ назоратчиси мукофотланди. Меҳнат дафтарчасига ёзиш шарти билан халқ контроли группасининг етакчилари ишлаб чиқариш мастери Л. Парфенова, слесарь Е. Чикунов, техник-геодезист А. Гришин, механик, халқ контроли комитетининг штатсиз инспектори М. Никитенко, инженер,конструктор, штатсиз бўлим бошлиғи Ф. Насриддинов ва бошқаларга ташаккур эълон қилинди.

Г. ХРАПКОВ,
В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитети ташкилий бўлими бошлиғининг ўринбосари.

БИЗНИНГ КОНСУЛЬТАЦИЯ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ ВА КАСАБА СОЮЗЛАРИ

Халқ контроли комитетлари касаба союз ва бошқа жамоат ташкилотлари, корхона ва муассасаларининг айбдор мансабдор шахсларини текшириш ва жавобгарликка тортишга ҳақлими?

Маълумки, халқ контроли комитетлари касаба союзлари ва уларнинг раҳбар органлари (касаба союз комитетлари ва Советлари) ишини назорат қилмайди.

Бироқ касаба союзлари, бир қатор бошқа жамоат ташкилотлари сингари хўжалик фаолиятини амалга оширадиган корхона ва муассасаларига эгадирлар (Қурилиш, транспорт ташкилотлари, санаторийлар, дам олиш уйлари, клублар, туристик базалар, босмахоналар ва ҳоказо). Уларда халқ контроли комитетлари текшириш ўтказишга ҳақлидир. Мабодо нуқсонлар, тартиб бузилишлари, суиистеъмол ёки моддий зарар етказиш ҳоллари аниқланса, СССР халқ контроли тўғрисидаги Қонуннинг 22-моддасига мувофиқ айбдор мансабдор шахсларни ҳатто ўз эгаллаб турган вазифасидан четлатишгача жавобгарликка тортишлари мумкин. Бундай ҳолларда ишдан бўшатиш ёки мансабдор шахснинг лавозимини пасайтириш амалдаги қонунга кўра тегишли касаба союз органи ёки раҳбарлари томонидан амалга оширилади. Энди пул жарималарига келганимизда пул жаримаси солиш тўғрисидаги Низомнинг 6-моддасидаги асосларга кўра тегишли шахслардан пул жаримаси ундириб олинади. Бунда ҳам ушлаб қолинган пул жаримаси юқорида қайд қилинган корхона ва муассасага қарашли касаба союз органи ҳисобига ўтказилади.

Халқ контроли комитетларининг бу ҳуқуқи корхона ва муассасаларнинг мансабдор шахсларига, хўжалик фаолиятини юргизадиган бошқа жамоат ташкилотларига нисбатан ҳам жорий қилинади.

● КИТОБ ЖАВОНИНГИЗГА

Назоратчиларга атаб

1983 йилда Москвадаги «Экономика» нашриётида чиққан «Халқ контроли группаси раисига ёрдам» номли китоб СССРда халқ контроли тўғрисидаги Қонуннинг кўпгина моддаларини, халқ контроли группа ва постларининг ишларини ташкил этишнинг бир қатор масалалари бўйича партия ва ҳукуматимиз кўрсатмаларини тушунтирувчи бой материалларга эга.

Китобда халқ назоратчилари —ишчилар, колхозчилар, хизматчилар, илмий ходимларнинг фаолият принциплари қисқача ёритилган. Китобни тузувчи авторлар группа ва постлар ишини яхшилашга доир амалий маслаҳатлар беришган. Текширишларни ташкил этишнинг усулларини тавсия этишган, уларнинг халқ хўжалик фаолиятига ижобий таъсир этиш йўлларини кўрсатиб беришган.

Группа ва постларнинг Озиқ-овқат программаси бўйича асосий вазифалари ва иш йўналишлари жуда аниқ, муфассал баён этилган. Унда бош группаларнинг халқ контроли группа ва постлар билан ўзаро алоқаси, халқ контроли группалари билан жамоат ташкилотларининг ўзаро ҳамкорликдаги иш олиб бориш тажрибаси тўғрисида ҳикоя қилинган.

Группа ва постларнинг назоратчилари ва раҳбарлари назоратчиларнинг ўқувини ташкил этиш, халқ контроли группаларининг методик кабинетлари ва методик бурчаклари ишларини ташкил этиш йўллари ҳақида кўпгина фойдали маълумотлар беришган.

«Савол ва жавоблар» бобида эса халқ хўжалигининг турли тармоқларида халқ контролининг ташкилий структурасига бағишланган материаллар ўрин олган. Китоб охирида халқ назоратчиларига, группа ва постларнинг етакчиларига зарур бўлган адабиётлар рўйхати берилган.

С. КРЕСТНИКОВ.

ТАНҚИД ЎТИ ОСТИДА

ЎЗИ ХОН, КЎЛАНКАСИ МАЙДОН

Ш. М. Миржалилов 30-техника билим юрти директори мансабида бир йилдан сал зиёдроқ ишлаган бўлса ҳам образли қилиб айтганда жуда кўп хол қўйди. 1982 йил 1 апрелда уни билим юрти директори қилиб тайинлашган бўлса, ўша йилнинг 7 апрелидаёқ янгича «тартиб»ини ўрната бошлади: ўзига хўжалик ишлари бўйича ўринбосар қилиб қариндоши А. М. Охунжоновни қабул қилди. У 1 сентябрданоқ ишлаб чиқариш таълими мастери қилиб тайинланган эди.

Бундан сал олдинроқ эса Миржалилов билим юрти кадрларини ўзининг яна бир қариндоши билан «мустаҳкамлади». Шофер Б. М. Охунжоновга директорнинг сеҳрли қўли билан қўшимча равишда ярим ставка ишчи ҳақи тўлана бошланди.

Директорнинг секретари М. Ҳамдидинова салкам ярим йилча ишлаб чиқариш таълими мастери вазифасида бўлиб келди. (Бу унга бериладиган 80 сўм ўрнига ойига 120 сўм пул бериш деган гап).

Билим юрти студенти М. Юнусова худди ўша Миржалиловнинг таклифига кўра меҳнат тўғрисидаги қонун кодексига хилоф равишда фаррошлик қила бошлади. У ҳовлини тозалаганми, қўлига супурги ушлаганми ёки йўқми, буниси номаълум албатта.

Билим юрти студентлари қишлоққа ёрдамга, қишлоқ хўжалик ишларига жалб этилганда уларнинг овқати қиймати 96 тийиндан ошмасада 1 сўм 20 тийиндан уриб қолинган.

Бу рақамлар ўртасидаги фарқни тушуниб олиш унчалик қийин эмас. Бунинг учун уни ўқувчилар сонига кўпайтириш кифоя, холос. Шунда каттагина сумма ҳосил бўлади. Афсуски, бу борада қайта ҳисоб-китоб қилинмади. Ҳолбуки, бу ҳисоб-китобни билим юртининг 149 битирувчиси кутавериб кўзлари тўрт бўлишди.

Директор педагогик коллектив ишига ҳам, ўқувчилар ишига ҳам панжа орасидан қаради. Бу эса турган гапки, ўқув жараёнига ҳам, студентлар ўртасидаги интизомга ҳам салбий таъсир қилди. Машғулотлар бошланган дастлабки кунларданоқ студентларнинг ярмидан кўпи синфхоналарда кўринмади. Миржалиловнинг буйруғига кўра ишлаб чиқариш таълими мастерлари корпус биноси полларини ювишди. Директор ўзининг янги тартибига ким қаршилик қиладиган бўлса шахсан ўзи кавушини тўғрилаб қўяжагини айтди.

Сассиқ алафни экинзордан суғуриб ташлаш керак, дейди халқимиз. Ш. М. Миржалилов 30-техника билим юрти директорлиги мансаби билан хайрлашди. Начора, бу қилмиш-қидирмишдан сўнг дўппини ерга қўйиб тегишли хулосалар чиқариш қолди, холос.

Қизиқ, Собир Раҳимов районн назоратчилари бу ердаги педагогикага зид усуллар ва аҳмоқона хўжалик юритиш «тажрибаси»ни фош қилган эканлар, нега бу ўзи хон—кўланкаси майдон шахснинг хатти-ҳаракатлари қурбонлари уялиб оғзиларига сўк солиб туришди?

Сукут сақлаш ҳам ўзига хос бир йўл. Гоҳида жуда мос усул. Лекин бу узоққа чўзилармикан?

В. ПОПЛАВСКИЙ.

Огоҳлантирилдилар

«СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитетининг топшириғига биноан корхона назоратчилари сувдан оқилона фойдаланишни комплекс текширишдан ўтказишди.

Заводдаги кўпчилик цехларда сув тақсимлаш ва ундан фойдаланиш қоидасига амал қилиниб, мосламаларнинг кўрсаткичлари назорат қилиниб бориляпти. Сув тармоқларини профилактик кўрикдан ўтказиш ва ремонт ишлари амалга ошириляпти.

Шунга қарамасдан айрим камчиликлар аниқланди. Жумладан, 14-цехда (бошлиғи Д. А. Андреев) сувнинг беҳуда исроф бўлишига ва тинмай канализацияга оқиб туришига йўл қўйилмоқда. Дам олиш ва байрам кунлари кранларни беркитмай қолдириш ҳоллари ҳам учраб турибди. Ювиниш хонасида доим сув оқиб туради.

Цех раҳбарлари огоҳлантирилди. Халқ контроли комитети кўрилган чоралар ҳақида хабар қилишни талаб этди.

«Шаҳар ва гараж муаммоси»

ФОТОФЕЛЬЕТОН

«Кўзларимга ишонмайман, наҳотки шу сен бўлсанг, менинг азиз, қадрдон ҳовлиғинам...» Шота Руставели кўчасидаги 34-уйда истиқомат қилувчи аҳоли таниқли хонанда ижро этаётган машҳур қўшиқнинг сўзларини ана шундай ўзгартириб айтишади. Бунга улар истиқомат қилаётган ҳовлига металл гаражларини ўрнатиб олган кишиларнинг ўзбошимчалик билан иш тутиши, ободонлаштириладиган жойлар ўрнини гаражлар билан хунуклаштирганлиги сабаб бўлди. Масалан, 34-уйда истиқомат қилувчи Айзин ўз гаражи билан, шу бинога ёнма-ён жойлашган озиқ-овқат магазини ходимлари эса ҳар хил чиқиндилар билан ҳовли ҳуснига доғ туширяптилар. Фрунзе район уй-жой бошқармаси раҳбарларининг гараж эгаларига ҳомийлик кўрсатишаётганини қандай баҳоласа бўлади? Бошқарма раҳбарлари ўз хизмат вазифаларига катта масъулият билан қараганларида ҳовлилар қиёфасига доғ тушираётган бундай кишиларни тартибга чақирган бўлардилар.

Эҳтимол улар ўзларининг бу борадаги фаолиятсизликларини энди ўйлаб кўришар? Энг муҳими 34-уй, шунингдек шаҳримизнинг марказий кўчаларидан бирида жойлашган бошқа кўплаб уйларнинг ҳовлиларида ким тартиб-интизом ўрнатади? Ким бу ернинг кўзини қувонтирадиган даражада тартибли ва озода бўлиши учун ғамхўрлик қилади?

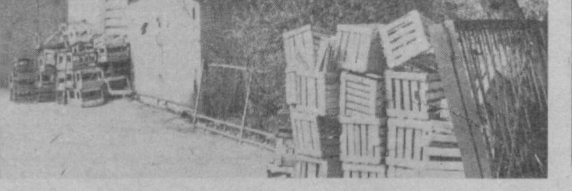

Шарқ юлдузи

АПРЕЛЬ СОНИДА

Журналнинг апрель ойи сони босмадан чиқди. У Ж. Жабборовнинг «Юракдаги манзиллар» номли туркум шеърлари билан очилади. Журналда С. Кароматовнинг «Сўнгги бархан» романи давоми, М. Мирзамуҳамедовнинг «Карвон шимолга йўл олди» номли киносценарийси, ёш ёзувчилар Т. Мақсуд, А. Пардаев, Э. Усмонов ва М. Очиловларнинг янги ҳикоялари берилган.

Муҳтарам журналхонлар бу сонда атоқли ёзувчи Шароф Рашидовнинг «Дил амри» қиссаси ҳақида адиб ва танқидчилардан К. Яшин, Уйғун, Г. Владимиров, О. Ёқубов ва М. Муҳамедовларнинг мақолалари билан танишадилар.

Шеърият мухлислари эътиборига А. Абдураззоқ, Т. Сулаймон, М. Мирзаевларнинг янги шеърлари ҳавола этилган. Саргузашт ва фантастика ишқибозлари эса Ю. Ковалев, А. Карасекларнинг «Бўри из қолдиради» қиссаси давомини, В. Нечипоренконинг «Еттинчига ўтар кечаси» ҳикоясини ўқийдилар. Шунингдек, журналда «Ғафур Ғуломнинг 80 йиллиги», «Тақризлар», «Санъат», «Гулқайчи» рубрикалари остида ҳам ранг-баранг материаллар берилган.

Жуманиёз ЖАББОРОВ

ЮРАКДАГИ МАНЗИЛЛАР

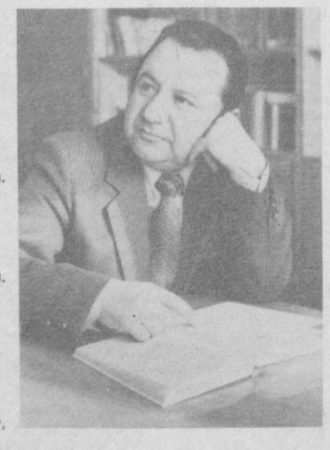

Оташга ташаккур

Қадимдан муқаддас саналур олов,
Оловга топинган кўп вақт одамзод.
Агар ўчоқларда ёнмаса лов-лов,
Қайдан пайдо эди бу қадим ҳаёт!

Қайроқдан чақнаган кичкина учқун
Ҳайвондан ажратди бир кун одамни.
Ўша мўътабар он, ўша азиз кун
Қайта яратгани ҳақдир оламни.

Ҳақдир ва мутлақдир
У эзгу тақдир
Биринчи кулчаю пишган гўшт таъми.
Ердан ўйилган у биринчи тандир
Инсоннинг биринчи кўлбола шами.

У қуёш парчаси, чақмоқ боласи,
Табиат бағрида мужассам меҳр.
Шовваларга сингган ёғду толаси,
Ернинг тағ-тагида қатланган сеҳр.

Адашган карвонлар талпинган орзу,
Тунларини забт этган нурли истило:
Машъалсан,
гулхансан,
ёлқинсан,
ёғду,
Аланга, ўт-олаш, учқун ва жило.

Еритиб Номаълум солдатлар қабрин
Енгувчи оташга минг бор ташаккур.
Равшан этган олис фазолар қаърин
Кемамас, заминдан биз сачратган
нур.

Оловни ардоқланг,
ардоқлагандек
Нонни, кўз қорасин, эзгу ниятни.
Унга сингдирмангиз нафрат
билан кек,
Хизматида бўлсин инсониятнинг.

Ташналик

Бутун баҳору ёзим,
Барча кузу аёзим,
Қалбимдаги шўх нозим,
Булбулдаги овозни
Бир косада жам қилиб,
Гулобу шабнам қилиб
Тўйиб ичмоқ истайман.

Тоғларнинг бор чашмасин,
Тонгларнинг оқ нашъасин,
Юлдузлар карашмасин,
Бўстонларнинг яшнашин
Бир шеърга жо қилиб,
Янада зебо қилиб,
Вазн бичмоқ истайман.

Илҳом деган бир қудрат,
Дилимга солиб журъат,
Кўзимга олам-ҳикмат
Гўзал кўринган фурсат
Майда-чуйда баҳслардан,
Ўткинчи ҳаваслардан
Мангу кечмоқ истайман.

Қалб гупуриб келган пайт,
Дилда борин дангал айт,
Жилолансин олтин байт,
Тош ҳам қолмасин лоқайд,
Қулфи диллар очилсин,
Меҳр нурдай сочилсин.

Сапун тоғида

Авайлаб босингиз заминни,
Оҳиста босилсин қадамлар.
Бу ерда ботирлар ётурлар,
Бизни деб жон берган одамлар.

Уларнинг руҳлари чарх уриб,
Бош узра беором кезмоқда.
Шамолмас шивирлаб елпинган,
Уларнинг нафаси эсмоқда.

Шароф Рашидовнинг «Дил амри» қиссаси адиблар ва танқидчилар талқинида

БУЮК ЖАСОРАТ МАДҲИ

ТАҚРИЗЛАРДАН ПАРЧАЛАР

Комил ЯШИН,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ДЎСТЛИК ҚЎШИҒИ

Адиб урушнинг болалик дунёсида қолдирган доғларини, даҳшатларни кўрсатиш орқали бугунги кун моҳиятини мантиқан тинчлик сўзига бириктириш, хусусан болалик дунёсига гард қўндирмаслик ғоясини илгари суради...

Қиссанинг тили равон. Қаҳрамонлар характери қисқа жумлалар ва ёрқин ифодалар билан санъаткорона чизилган. Воқеалар тасвири ўқувчи диққатини жалб этиб, қалбини ҳаяжонга солади...

Ёзувчининг узоқ йиллик ижодий меҳнати самараси сифатида юзага келган бу асар адабиётимизда дўстлик қўшиғи, ёрқин ҳодиса. Бунга аминман. Шу боис мен адибни, ўзбек адабиётини ва умумсовет адабиётини янги дурдона асари билан қутлайман...

Уйғун,
Ўзбекистон халқ шоири.

МАРДЛИК ВА ДЎСТЛИК МАДҲИЯСИ

Асар ўқувчилар кўнглига душманга, фашизмга, ҳар қандай босқинчиларга қарши нафрат, қаҳру ғазаб туйғуларини сингдиради... Содда ва ширали, халқона бийрон тил билан, юракдан, моҳирона ёзилган бу асарнинг фазилатлари жуда кўп. Муаллиф томонидан яратилган хилма-хил, ижобий ва салбий образлар ўқувчи дилидан мустаҳкам жой олади.

Адиб рус қишлоғи Берёзовкани худди ўз қишлоғидай, Россия табиати манзараларини Ўзбекистон табиати ва манзараларини тасвирлагандай меҳр билан ҳаяжонланиб тасвирлайди. Бу ҳол ҳам халқлар дўстлиги туйғусига ранг, қон, жон бағишлайди...

Бу асарнинг фазилатлари, яхши томонлари кўп, бу ҳақда алоҳида мақолалар ёзиш, чуқур мулоҳазалар юритиш лозим.

Бу асар мардлик ва дўстликнинг ёрқин мадҳиясидир.

Георгий ВЛАДИМИРОВ,
филология фанлари доктори,
профессор.

ВАТАНПАРВАРЛАР ҚАЛБИ—ВАТАНГА БАХШИДА

Айтиб ўтиш керакки, адибнинг «Дил амри» қиссаси ўзининг ғоявий йўналиши, руҳи жиҳатидан интернационализмнинг ҳаётбахш ғояларини куйлайди. Асарда рус кишилари образларини яратиш борасидаги изланишларнинг янгича маҳсулини кўрамиз. Бу изланишлар муҳитни атрофлича бадиий инъикос эттириш, рус қишлоғига хос табиатни, турмуш тарзини кўрсатишдангина иборат эмас. Балки қаҳрамонларнинг ички оламини теран тасвирлашда, миллий характерни барча қирралари билан, тўлақонли акс эттиришда кўринади...

Китобхон бу асардан ўзини ҳаяжонлантириб келаётган кўп саволларга жавоб топади. Қисса унга тўғри ҳаёт йўлини танлашда кўмаклашади. Совет ватанпарварлиги ва социалистик интернационализм ғоялари билан йўғрилган «Дил амри» қиссаси ўқувчида Ватанга муҳаббат туйғуларини тарбиялайди...

Одил ЁҚУБОВ,
Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофоти лауреати.

НОМИГА МУНОСИБ АСАР

Уруш кўрмаган, она юрт учун қўлига қурол олиб курашмаган ёзувчи уруш келтирган мислсиз талафотлар, уқубатлар, инсон бошига тушган оғир фожиалар ҳақида бундай чуқур самимият ва ҳаяжон билан ёзолмайди.

Шароф Рашидовни адабиётимизда ўз услуби, ўз тили, ўз йўлига эга бўлган улкан реалист ёзувчи сифатида яхши биламиз: Унинг романларида чуқур реалистик тасвир тиниқ лиризм билан, лиризм эса жўшқин публицистик руҳ билан йўғрилиб кетади.

«Дил амри» қиссасида ёзувчи ижодига хос бу жиҳатлар, айниқса психологизм янада кучайган, чуқурлашган...

Ёзувчи Шароф Рашидов социалистик реализм услуби тақозо этган ҳақиқатдан ҳеч бир жойда чекинган эмас. Шу боисдан бўлса керак, ҳазин оҳанглар билан йўғрилган бу ажойиб қиссани ўқир эканмиз, мунгли, аммо ёруғ бир куйни эшитгандай дилимиз равшан бўлади. Шу маънода мен бу қиссани номига муносиб асар деб атагим келади...

Мумтоз МУҲАМЕДОВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, истеъфодаги майор.

«ДИЛ АМРИ» ҲОШИЯСИДАГИ ДИЛ СЎЗЛАРИ

«Дил амри» кеча ёки бугун туғилган оппа-осонгина йўргакка тушиб қўяқолган фарзанд эмас. Унинг илк нафасини биз Шароф Рашидовнинг урушдан олдинги ва кейинги ҳарбий ватанпарварлик поэзиясида ҳам, жангтоҳларда ўзбек жангчисининг қўлтиғида юрган шеърлар китобида ҳам, ҳаётбахш очерклар ва ҳароратли публицистикаларида ҳам туйишимиз мумкин...

Муҳими шундаки, «Дил амри»да ижобий қаҳрамонларнинг ёруғ тақдири ҳам, салбий типларнинг фожеий қисмати ҳам бир-бирига қоришиқ. Улар бамисоли бир дарёнинг баланд ва паст қирғоқлари. Ҳар бирига айрича сайқал, айрича урғу берилган...

Шу боис улар бўртиқ, ҳаракатчан, эсда қоларли...

Тўра СУЛАЙМОН

ДЕҲҚОН ҚЎЛЛАРИ

Шу қора тупроқдан, хоки пок ердан,
Йил бўйи тўкилган пешона тердан,
Истаса бий дала, саҳрою қирдан
Оқ олтин яратар деҳқон қўллари.

Эл-юрт ифтихори — унинг бойлиги,
Ўз ишига мудом шердай шайлиги,
Таърифга сиғмасдан ҳотамтойлиги,
Оқ олтин яратар деҳқон қўллари.

Соқликда қолишмай олқордан, қурдан,
Сахийликда эса Амудан, Сирдан,
Худди мўъжиза-ю, сарҳадсиз нурдан
Оқ олтин яратар деҳқон қўллари.

Меҳри — ёз, қаҳрда ва лекин қишдай,
Парвози ҳам баланд, қирчиғай қушдай,
Кўнгилнинг оқлиги асил кумушдай,
Оқ олтин яратар деҳқон қўллари.

Юзларга суртгулик босган излари,
Ишда издошлари — ўғил-қизлари,
Сойдек бедор ўтиб баҳор, кузлари,
Оқ олтин яратар деҳқон қўллари.

Юксакка интилиб, довонлар ошиб,
Шаъни-шавкатига қўшиқ ярашиб,
Уйган хирмонлари кўкка туташиб,
Оқ олтин яратар деҳқон қўллари.

Мирпўлат МИРЗАЕВ

* * *

Дунёда севишган қанча—билмайман,
Туюлади менга: фақат иккимиз...
Мен бўлак туйғуга сажда қилмайман,
Барҳаёт экан шу буюк севгимиз.

Майли, йиллар бизни ташласин кўмиб
Нокерак ташвишлар, икир-чикирга.
Биз эса энг юксак ўйларга чўмиб,
Севгимизни эъзоз этгаймиз бирга.

Биз учун мўътабар ҳаттоки ҳижрон,
Соғиниш, ўртаниш, ғуссалар бари...
Ҳаммасидан эзгу эрур бегумон
Энтиктирган висол дақиқалари.

Бу қутлуғ лаҳзалар ёрқин, безавол
Безар умримизни гулчамбар мисол.

Муҳаммаджон МИРЗАМУҲАМЕДОВ

КАРВОН ШИМОЛГА ЙЎЛ ОЛДИ[1]

(КИНОСЦЕНАРИЙДАН ПАРЧА)

Поёнсиз саҳро.

Бир-бирига боғланган туялар, занжирдай тизилиб, олдинда пилдираб кетаётган эшак кетидан итоаткорона қадам ташлаб бормоқда. Эшакка йўл бошловчи чол миниб олган.

Матмуроднинг бошида янги чўгирма, эгнида яхши мовутдан тикилган чакмон, ўзида йўқ хурсанд бўлиб, отини ўйнатиб, карвоннинг гоҳ бошида, гоҳ охирида кўзга ташланади.

Карвон тунаш учун қудуқ олдидан жой ҳозирламоқда. Оқшом.

Соқчилар тепаликларда ўз ўринларини эгаллайдилар.

Катта қозонларда овқат пишмоқда.

Раҳимқулнинг ўтовида Матмурод, йўлбошчи чол ва икки савдогар ўтиришибди.

РАҲИМҚУЛ [паст овозда]. Бу ердан Астраханга денгиз билан эмас, Эмба орқали кетамиз. Буни ҳамманинг билиши шарт эмас. Денгизга боришда бизни Унбеги пойлаб ётибди... «етти гўзал» қудуғи олдида... Сиз нима дейсиз, оқсоқол?

ЙЎЛБОШЛОВЧИ [ўйлаб туриб, жавоб беради]. Астраханга денгиз орқали юрмасак, ўн кун кечроқ етиб борамиз... Лекин, дам олиш учун вақтни қисқартирсак, икки-уч кун тежашимиз мумкин. Одамларни уйғотишни менга ишонинг, бек, кексалар қуш уйқу бўлишади.

РАҲИМҚУЛ. Ёрдамингиз учун миннатдорман, оқсоқол. Биз сизга ўз тақдиримизни, ҳаётимизни ишониб топширамиз. Дўстлар, дам олинглар. Матмурод, сен қол.

Ҳамма кетади.

— Навбат билан ухлаймиз. Аввал мен, кейин сен... Тун бўйи соқчиларни текшириш керак.... Бу ерлар хавфли.

Матмурод ўтовдан чиқиб, соқчиларни текширади, яна одамлар олдига қайтади. Кичкина гулхан олдида, ерда ётган туяга суяниб ўтирган йўлбошловчи чолни кўради.

МАТМУРОД. Нега ухламаяпсиз, ота?

ЧОЛ [ёниб ётган саксовулга ўйчан қарайди]. Мана шу ерда... йигирма йилча бўлди.. Мансурбекни ўлдиришган. Бек яхши одам эди. Мени йўлбошловчи қилиб олган. У менга: «Мен сени ўзим билан Москвага олиб кетаман, йўлни Астрахангача эмас, охиригача билиб оласан»,— деган. Мана, унинг ўғли, Раҳимқул ҳам шу сўзларни қайтарди.

МАТМУРОД: Бекни ким ўлдирган!

Чол. Худо билади... аммо қотилни Хивадан туриб қўллашган дейишади... Бу ерда ўғлим... (косов билан ерни нуқади). Хоразм билан Бухоро чегаралари туташади. Мана, қанақа жой бу... Раҳматлик яхши одам эди, ўзимиздан, ҳунармандлардан, лекин саводли эди. Қандайдир мўъжиза юз берган-у, хон уни ёшлигида кўз остига олиб қўйган. Элчи қилиб тайинлади, беклик унвонини берди... Мансурбекни чамаси ўттиз йил мобайнида билганман. У билан Ҳиндистонга, Хитойга, Бағдодга борганман. Ҳа, унинг карвонларини қаёқларга бошлаб бормадим?.. Энди эса, эҳтимол сўнгги бор карвон бошлаб бораётгандирман. Ёш ҳам саксонга қараб кетди.

Матмурод ўрнидан туради. Гулхан шуъласи унинг ўйчан, шу билан бирга ташвишли юзини ёритади.

Москва остонасидаги ўрмон. Унинг ёнидаги қишлоқ. Қаҳратон қиш, томлардаги қор кумушдай товланади. Чаналарнинг узун карвони кўринади, чаналар қаттиқ ғичирлайди. Карвон бошида от минган Раҳимқул, Матмурод, савдогарлар келмоқдалар. Карвонга бир неча отлиқ пешвоз чиқади. Карвон тўхтайди. Тўдадан икки отлиқ ажралиб, Раҳимқул томон келади. Қалин соқоллиги Раҳимқулга тантанавор гапиради:

— Бутун Россия шоҳи Михаил Федорович Романовнинг топшириғига биноан, Хоразм элчисини мен, мирза Иван Грамотин кутиб олиш шарафига муяссарман.

Тилмоч Грамотиннинг сўзларини тез таржима қилади.

Карвон яна қўзғалади.

Грамотин ўрта ёшларда, яғриндор, зуваласи пишиқ киши, сувсар пўстин кийиб олган.

Раҳимқул билан Грамотин ёнма-ён кетмоқдалар. Раҳимқулнинг эгнида тулки терисидан тикилган, сиртига мовут сирилган пўстин, бошида қимматбаҳо тилларанг қоракўл қалпоқ.

Грамотин элчи билан дўстона суҳбатлашмоқда.

ГРАМОТИН. Йўлда совуқ қотмадингизми? Ҳозир қаҳратон совуқ. Кечалари бўрон қутуряпти. [унинг гапларини Раҳимқулнинг ўнг томонида бораётган тилмоч таржима қилиб туради].

РАҲИМҚУЛ [кутилмаганда, ўзига хос талаффуз билан русча гапира бошлайди]. Сизнинг лашкарбошингиз Нижний Новгородда бизни очиқ чеҳра билан кутиб олди... Бу эса, дилларимизни қуёш сингари илитиб юборди... Ҳозир биз совуқни сезмаяпмиз. Ҳурматли Иван Грамотин (мирзанинг исми шарифини Раҳимқул алоҳида эҳтиром билан айтади). Сиз менинг элчи эканлигимни қандай қилиб билдингиз?

Грамотин Раҳимқулнинг русча гапидан ҳайратда қолади.

ГРАМОТИН. Ажнабий меҳмонларни кўп кутиб олганман, бир қарашда бошлиқларини ажратишга одатланганман [**кулади, кейин астойдил самимият билан, қўшимча қилади**]. Сиздан олдин чопар келиб, тасвирлаб берди.

Раҳимқулнинг дилида бу одамга нисбатан чуқур ҳурмат туйғуси уйғонади.

Чаналар қаторлашиб, шаҳарга кириб келади. Кремль тўплари меҳмонлар шарафига гумбурлайди.

Карвон Тверь кўчасидаги Бухоро саройига йўл олади. Кўчадан қор кураб ташланган, йўлнинг икки томонида, Хоразм элчиси шарафига тантаналарда кийиладиган кийимдаги аскарлар саф тортиб турибди.

Матмурод шаҳар кўчаларини тўлдирган одамлар оқимини, офтобда кўзни қамаштираётган черков қуббалари-ю, Кремль миноралари зўр қизиқиш билан томоша қилади.

Элчини Бухоро саройигача кузатиб қўйиб, Грамотин Раҳимқулга мурожаат қилди:

— Дам олинг, жаноби элчи. Ҳойнахой йўлингиз қисқа бўлмагандир...

РАҲИМҚУЛ. Миннатдорман, сиздан, азиз Иван Грамотин.

Бухоро элчилари қўнадиган қароргоҳ. Катта меҳмонхона. Ҳаммаёқ шарқ услубида ясатилган.

Раҳимқул хона ичида у ёқдан бу ёққа бориб келмоқда. Яхши ҳордиқ чиқаргани кўриниб турадию, фақат қовоқлари кўп ухлаганидан бироз салқиган.

Матмурод киради.

—Устоз, жаноб Иван... келдилар (фамилиясини ҳеч талаффуз қила олмайди).

РАҲИМҚУЛ [жилмайиб]. Грамотин. Таклиф қил.

Грамотин тилмоч билан киради. Раҳимқул уларни очиқ чеҳра билан кутиб олиб, тўрга юмшоқ кўрпачаларга ўтқазади.

Грамотин Раҳимқулнинг чордана қуриб ўтирганини диққат билан кузатади. Ўзи ҳам шундай ўтиради.

Грамотин чўқинади, Раҳимқул буни кўриб юзига фотиҳа тортади.

Грамотин билан Раҳимқулнинг кўзлари тўқнашиб, кулишади.

ГРАМОТИН. Худо битта-ю, динимиз ҳар хил. Тилимиз ҳар хилу, лекин биз бир хил одаммиз. Бизнинг қуёшимиз унчалик иситмайди — биз оқмиз, сизда эса, жаноби Раҳимқул, қуёшингиз иссиқ — таналарингиз офтобда қорайган.

РАҲИМҚУЛ. Сиз ҳақсиз, жаноби Иван Грамотин. Биз ҳаммамиз бир хил инсонмиз, демакки ажралмас дўст бўлишимиз керак. Фикрингизни тўғри тушундимми?

ГРАМОТИН. Худди шундай, жаноби элчи.

Янги бекасам тўн кийиб, белига шойи белбоғ боғлаб олган Матмурод чаққонлик билан дастурхон ёзади.

Дастурхонга ёғлиқ патир, майиз, туршак, жийда, ёнғоқ сингари қуруқ мевалар, чиройли қилиб сўйилган қовун тортилади. Раҳимқул чинни чойнакдан пиёлага чой қуйиб Грамотинга узатади.

РАҲИМҚУЛ. Араб Муҳаммадхон ҳазратлари узоқ умр кўриб, ўз юртларини ҳамон қатъий қилиб идора қилмоқдалар. У кишининг еттита ўғиллари бор. Кичик ўғиллари Султон Авғон—Имомқулихоннинг синглисидан туғилган. У Эрон шоҳи билан яқин дўст.

ГРАМОТИН. Авф этинг, жаноби элчи, гапингизни бўлдим. Чамаси, икки йилча олдин, эшитишимча, хоннинг ўғиллари Эрон шоҳининг ерларига ҳужум қилиб бой ўлжа билан қайтишган. Ахир бу дўстнинг ишимас-ку!

РАҲИМҚУЛ. Ҳа, шундай бўлган, хонзодалар эркаланиб кетишган, лекин хон уларни ўзига бўйсундириб олган.

ГРАМОТИН. Эртага сизни ҳукмдор қабул қиладилар. Шоҳга қандай совғалар тортиқ қилмоқчисиз? Олий ҳазратга қандай илтимосларингиз бор?

Раҳимқул гапнинг бошқа мавзуга ўтганидан мамнун бўлиб, хон тамғаси босилган, найча қилиб ўралган ёрлиқни ғилофдан суғуради, уни Грамотинга узатаётиб, дейди:

— Бунда, ҳаммаси битилган.

Тилмоч ёрлиқни таржима қилади...

1. Миркарим Осимнинг «Хоразм элчиси» қиссаси асосида.

ҚИСҚА ХАБАРЛАР

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ВА АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Венгриянинг йирик саноат маркази Дебрецен шаҳрида очилган кўргазма «Озод қилингандан кейин қурилди» деб аталади. Халқ ҳокимияти йилларида республикада бунёд этилган уй-жой массивлари, саноат корхоналари, маданият саройларининг фотосуратлари кўргазмага қўйилган. Кўргазманинг алоҳида бўлими томошабинларни қурилиш саноати соҳасида совет—венгер ҳамкорлиги эришган муваффақиятлар билан таништиради, совет архитекторларининг лойиҳалари асосида Венгрияда қурилаётган шаҳар кварталлари ва спорт объектлари ҳақида ҳикоя қилади.

* * *

Япония архипелаги оролларига ёпирилган жуда кучли шамоллар денгиз портларининг нормал ишини бузиб, транспортда узилишларга, электр линияларида аварияларга сабаб бўлди.

Кучли шамол натижасида Токио кўрфазида қуруқ юк ташийдиган «Никко Мару—2» кемаси ағдарилиб чўкиб кетди. Кема командасининг барча аъзоларини қутқариб қолишга муваффақ бўлинди.

* * *

Америкадаги Канзас штатининг маъмурий маркази Топика шаҳрида кучли бўрон бўлди. Жуда қаттиқ эсиб турган шамол уйларнинг томларини учириб кетиб, дарахтларни илдизи билан қўпориб, автомобилларни ағдариб ташлади. Дастлабки маълумотларга кўра, табиий офатдан икки киши ҳалок бўлган, яна 12 киши лат еб майиб бўлган. 30 дан кўпроқ турар жой биносини вайрон қилган бўрон 125 оилани бошпанасиз қолдирди. Шаҳарда электр энергия таъминоти батамом тўхтатиб қўйилди, телефон алоқаси узилди.

ГВАТЕМАЛА. Риос Монтта диктаторлик режими ҳокимият тепасида турган вақтда қамоққа олиш, қотилликлар кўпайди, қийноқ ва репрессиялар кучайди. Қирғин отрядлари америкалик босқинчилар Вьетнамда синовдан ўтказган «кулга айлантирилган ер» тактикасини қўллашмоқда. Улар қишлоқ ва посёлкаларга бостириб кириб уйларга ўт қўйишмоқда, тинч аҳолини ўққа тутишяпти.

СУРАТДА: Уэуэтенанго департаментидаги навбатдаги босқин вақтида.

ТО
СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Ў. ҒУЛОМОВА: Айтингчи, 18 ёшга тўлмаган ишчи ва хизматчиларга отпуска бериш тартиби қандай?

Жавоб: 18 ёшга тўлмаган ишчи ва хизматчилар учун қисқартирилган иш вақти белгиланган. 16 ёшдан 18 ёшгача бўлганлар учун ҳафтасига 36 соат, 15 ёшдан 16 ёшгача бўлганлар учун эса ҳафтасига 24 соат ишлаш белгилаб қўйилган. Балоғатга етмаган ёшларнинг кунлик иш сменаси давомийлиги беш кунлик ва олти кунлик иш ҳафтасида турличадир. Жумладан, олти кунлик иш ҳафтаси йўлга қўйилган жойларда 16 ёшдан 18 ёшгача бўлган хизматчиларнинг кунлик иш сменаси давомийлиги олти соатга тенгдир, беш кунлик иш ҳафтасида эса у етти соатдан ошмаслиги керак. 18 ёшга тўлмаган ишчи ва хизматчиларга йиллик отпуска бир календарь ойи миқдорида берилади. Шуни айтиш керакки, бундай отпускалар балоғатга етмаган ёшларга йилнинг истаган пайтида, яъни мазкур корхона, муассаса ва ташкилотда узлуксиз ўн бир ой ишлагунга қадар ҳам берилади.

* * *

Д. ИСАЕВА: Менга ишчи ва хизматчи аёллар ҳомиладорлик отпускасига чиққан пайтда уларга қанча ҳажмда ҳақ тўланиши тўғрисида маълумот берсангиз.

Жавоб: Ишчи ва хизматчи аёлларга давлат социал страхованиеси ҳисобидан нафақа тайинлаш ва тўлаш бўйича амалдаги низомга мувофиқ ҳомиладорлик ва туғруқ отпускасига чиққан аёлларга касаба союз аъзоси ёки аъзоси эмаслигидан ҳамда меҳнат стажининг қанчалигидан қатъий назар, тўлиқ иш ҳақи миқдорида нафақа тўланади.

* * *

Д. МАВЛОНОВА: Медицина ҳамширалиги касбини эгалламоқчи эдим. Шаҳримизда шундай касб эгаларини тайёрлайдиган билим юртлари борми?

Жавоб: Шаҳримизда ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда медицина ҳамшираларини тайёрлайдиган махсус курслар йўқ. Лекин Охунбобоев номидаги республика медицина билим юрти ва Боровский номидаги Тошкент медицина билим юртида юксак малакали мутахассислар тайёрланади. Ўзингизни қизиқтирган барча масалалар юзасидан ана шу медицина билим юртларининг маъмуриятига учрашишингизни маслаҳат берамиз.

* * *

О. ЎРМОНОВ: 16 ёшга тўлганимга уч ой бўлди. Лекин туғилганлигим тўғрисидаги гувоҳномамни йўқотиб қўйдим. Уни қайта тиклаш учун қаерга мурожаат қилсам бўлади?

Жавоб: Бунинг учун ўзингиз яшаб турган райондаги ЗАГС бўлимига мурожаат қилишингиз керак. Ана шу бўлим ходимлари архив ҳужжатларига асосланган ҳолда туғилганлигингиз тўғрисидаги гувоҳномангизнинг дубликатини ёзиб беришади. Шу дубликат билан паспорт олиш имкониятига эга бўласиз.

БИЛДИРИШ

Шаҳар водопровод тармоқларида ремонт-профилактика ишлари олиб борилиши муносабати билан 17 май соат 00 дан 18 май соат 00 гача ва 19 май соат 00 дан 20 май соат 00 гача Ҳамза районидаги Лисунов, Шолохов, Оҳангарон шоссеси, Қўйлиқ массивларида ва Ленин районининг бир қатор массивларида совуқ сув босими бир мунча пасайтирилади.

Редактор
Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

КИНО

16 МАЙДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ» — **Санъат саройи** (катта зал, 18.20, 20.45; кичик зал, 17, 19.30, телефон 44-21-74), **Лисунов номли** (17, 20.00, телефон 96-34-02), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (18.30, 21.00, телефон 78-47-25), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (18.30, 21.00, телефон 53-65-87), **Тинчлик** (18.30, 21.00, телефон 53-86-07), **Ғ. Ғулом номли** (17, 20.00, телефон 48-42-80).

«ТЎЕНА» — **Ватан** (жуфт соатларда).

«КРАМЕР КРАМЕРГА ҚАРШИ» — **Фестиваль** (21.20, телефон 32-78-02), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61).

«УЯГА» — **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-11-59).

«ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ ВА КИЧКИНТОЙ» — **Кўкча** (тоқ соатларда, телефон 42-39-74).

«КЛЕОПАТРА» — **Чайка** (18, 21.00).

«ҚОРАҚУМ: 45° СОЯДА» — **С. Раҳимов номли** (17, 19, 21.00, телефон 48-46-71).

«КЕЧИР, АРУНА» — **Қозоғистон** (18.20, 21.00, телефон 35-24-92).

17 МАЙДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ИККИ КИШИЛИК ВОКЗАЛ» — **Санъат саройи** (катта зал, 11, 13.30, 16, 18.20, 20.45; кичик зал, 12, 14.30, 17, 19.30, телефон 44-21-74), **Лисунов номли** (11, 14, 17, 20.00, телефон 96-34-02), **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 78-47-25), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00, телефон 53-65-87), **Тинчлик** (12.30, 15.30, 18.30, 21.00, телефон 53-86-07), **Ғ. Ғулом номли** (11, 14, 17, 20.00, телефон 48-42-80).

«ТЎЕНА» — **Ватан** (жуфт соатларда).

«КРАМЕР КРАМЕРГА ҚАРШИ» — **Фестиваль** (21.20, телефон 32-78-02), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61).

«УЯГА» — **Дружба** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 66-11-59).

«ПОЛИЦИЯ КОМИССАРИ ВА КИЧКИНТОЙ» — **Кўкча** (тоқ соатларда, телефон 42-39-74), **Чайка** (10, 12, 14, 16.00, телефон 77-35-43).

«КЛЕОПАТРА» — **Чайка** (18, 21.00).

«ҚОРАҚУМ: 45° СОЯДА» — **С. Раҳимов номли** (15, 17, 19, 21.00, телефон 48-46-71).

«КЕЧИР, АРУНА» — **Қозоғистон** (11, 12, 14, 15, 18.20, 21.00, телефон 35-24-92).

РЕСПУБЛИКА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА МЕДИЦИНА ТЕХНИКУМИ **21 май соат 10.00 дан 14.00 гача ТЕХНИКУМГА КИРАДИГАН АБИТУРИЕНТЛАР УЧУН ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИНИ ЎТКАЗАДИ**

Адрес: 700107, Тошкент шаҳри, Нурхон кўчаси, 16-уй (50, 54, 60, 70, 80-автобуслар; 16-троллейбусларнинг «16-поликлиника» бекати).

Тошкент ҳисоб кредит техникуми томонидан **Эгамбердиев Эргаш Эгамбердиевич** номига берилган 151045 номерли йўқолган ДИПЛОМ **БЕКОР ҚИЛИНАДИ**

ХУШБЎЙ ВА ХУШТАЪМ

Хушбўй, ўткир масаллиқлар, қайлалар, маринадларни биз саримсоқ қўшиб тайёрлаймиз. Кўпинча биз саримсоқнинг бош қисмидан фойдаланиб, кўк қисмини ташлаб юборамиз. Ваҳоланки, бош қисми каби саримсоқнинг кўк қисмида ҳам биологик актив моддалар, микроэлементлар, эфир мойи бўлади.

Кўк саримсоқдан тайёрланадиган жуда кўп таомлар мавжуд. Бугун биз эътиборингизга улардан айримларини таклиф этамиз. Бу таомларнинг ҳаммасида, албатта, кўк саримсоқ бўлади.

«БАҲОР» САЛАТИ

100 грамм кўк саримсоқ, 150 грамм бодринг, 100 грамм янги карам, 100 грамм шовул, 100 грамм редиска, 100 грамм салат япроғи, бир боғ укроп, ўсимлик мойи, туз ва қалампир—таъбга кўра.

Бодринг, карам, шовул, редиска, салат япроғи, укропни майдалаб тўғрайсиз, саримсоқни қиймалаб, ҳаммасини аралаштирасиз. Туз, қалампир, қўшиб ўсимлик мойи билан аралаштирасиз.

ҚАТИҚЛИ ҚАЙЛА

200 грамм қаймоқ, 200 грамм қатиқ, 100 грамм саримсоқ, бир боғ кашнич ёки укроп. Тўғралган кўкат ва саримсоққа қаймоқ ва қатиқ қўшиб аралаштирилади. Туз ва қалампир таъбга кўра.

Бу қайлани чучвара, манти, котлетлар, пиширилган гўшт, дўлмаларга қўшиб тортилади.

САБЗИ ВА САРИМСОҚЛИ САЛАТ

Қизил сабзини қирғичдан ўтказиб, саримсоқ ва сувда пиширилган тухумни майдалаб тўғрайсиз. Майонез қўшиб аралаштирасиз, туз ҳамда қалампир қўшасиз.

300-400 грамм сабзи, 100 грамм кўк саримсоқ, 1 дона тухум, майонез, туз ва қалампир таъбга кўра.

ЛАВЛАГИ ВА САРИМСОҚЛИ САЛАТ

Лавлагини қайнатиб, совутасиз, йирик қирғичдан ўтказасиз, ёнғоқ чақиб, саримсоқни майдалаб тўғрайсиз, туз, қалампир қўшиб майонез билан қорасиз.

300-400 грамм лавлаги, 100 грамм саримсоқ, 100 грамм тозаланган ёнғоқ, майонез, туз ва қалампир керак бўлади.

БАЛИҚДАН «ТАБАКА»

балиқни катта бўлмаган бўлакларга кесиб, тузлаб, қалампир сепасиз. Сариёғ ёки ўсимлик мойи солинган товага териб, бир томонини қовурасиз. Сўнгра балиқ бўлакларини ағдариб, майдалаб тўғралган кўк саримсоқ сепасиз. Тованинг устини яхшилаб ёпиб ўртача алангада 10 минут димлайсиз.

КЎК САРИМСОҚЛАРНИ «ТАШПЛОДООВОЩ»НИНГ БАРЧА МАГАЗИНЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

«ТАШПЛОДООВОЩ».

ХИВА ГИЛАМЛАРИНИНГ ЁРҚИН БУЁҚЛАРИ ДАВР ЎТИШИ БИЛАН АСЛО АЙНИМАЙДИ.

Гиламлар барча авлодларнинг ҳаётини безаб келган, ҳар қандай жиҳозланган хоналарга ўзгача чирой бағишлайди, шинам қилади.

«ТАШХОЗТОРГ»НИНГ 28-МАГАЗИНИГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ

Бу ерда нақд пулга ва кредитга қуйидагиларни харид қилиш мумкин:

Хива гилам комбинати ишлаб чиқарган гиламларни; мамлакатимизда ва чет элларда қўлда тўқилган гиламларни;

баҳоси 3000 сўм ва ундан қиммат бўлган чет эл мебель гарнитурларини.

Магазин Оқтепа майдонида жойлашган (4, 9, 11-трамвайларнинг «Оқтепа майдони» бекати).

Магазиннинг иш вақти — 10.00 дан 20.00 гача.

Танаффус — 14.30 дан 15.30 гача.

Дам олиш куни—душанба.

«ТАШХОЗТОРГ».

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон реклама агентлиги.

Каблуков кўчасида (Олой бозорининг ичида) жойлашган

2-УСТАХОНАДА

ТУРЛИ-ТУМАН ТУГМАЛАР, ТАСМАЛАР, БЕЛБОҒЛАР БОР.

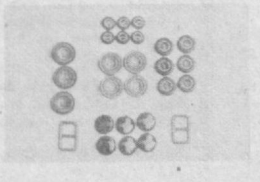

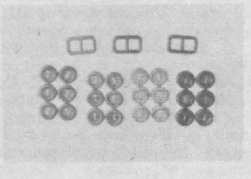

Агарда Сиз костюм тиктирмоқчи, ёки эски костюмингизни ремонт қилдирмоқчи бўлсангиз устахонадан уларга мос тугмаларни танлаб олишингиз мумкин. Чиройли, кийимга мос тугма либосга қўшимча чирой бағишлайди. Устахона мутахассислари бунда Сизга ёрдам беришади.

Бу ерда тугмаларнинг фасони мода талабларини ҳисобга олган ҳолда тайёрланади.

Чиройли тугмалар, тасмалар, белбоғларни харид қилгани устахонага марҳамат!

«ИЛҒОР» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

КИЧИК ОИЛАЛАР УЧУН

САМАРҚАНД РЎЗҒОР ХОЛОДИЛЬНИКЛАРИ ЗАВОДИ УЧ-ТЎРТ КИШИЛИК ОИЛАЛАРГА МЎЛЖАЛЛАНГАН ЯНГИ МОДЕЛДАГИ «СНЕЖИНКА» ХОЛОДИЛЬНИГИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРА БОШЛАДИ.

ЯНГИ «СНЕЖИНКА» БОШҚА ХОЛОДИЛЬНИКЛАРДАН ҚАЙСИ ЖИҲАТЛАРИ БИЛАН ФАРҚ ҚИЛАДИ?

— унинг ярим автомат муз эритиш системаси бўлиб, бу холодильникни тозалаш муддатини қисқартиради;

— янги музлатиш агрегати камроқ электр энергия сарфлаш имконини беради;

— музхона тўсиғини пардозлашда замонавий материаллардан фойдаланилган, бу холодильникни тозалаш вақтида трубкалар шикастланишининг олдини олади;

— қуйи ҳарорат бўлмасидаги цельсий бўйича минус 12 градус маҳсулотларни 3—4 ҳафта сақлаш имконини беради.

«СНЕЖИНКА»га ҳатто торгина ошхонада ҳам жой топиш мумкин. У атиги 1/3 квадрат метр майдонни эгаллайди.

ХОЛОДИЛЬНИКНИНГ ТЕХНИК ХАРАКТЕРИСТИКАСИ

Музлатиш камерасининг сиғими — 240 $дм^3$;

қуйи ҳарорат бўлмасининг сиғими — 21,6 $дм^3$;

ҳаво ҳарорати 25 градус иссиқ ва музлатиш камерасида ўртача минус 5 градус бўлганда бир суткада кўпи билан 1,7 киловатт-соат электр энергиясини сарфлайди.

ҳажми (мм):

баландлиги —1435, эни—570, кенглиги — 600, оғирлиги — 67 кг.

«СНЕЖИНКА» ХОЛОДИЛЬНИКЛАРИНИ «ТАШХОЗТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.

«ТАШХОЗТОРГ».

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ПАССАЖИРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ТРАМВАЙ-ТРОЛЛЕЙБУС ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БОШҚАРМАСИ ТРАМВАЙ ВА ТРОЛЛЕЙБУСЛАР ИШИНИ, АЙНИҚСА, КЕЧКИ ВАҚТЛАРДАГИ ИШИНИ ЯХШИЛАШГА ДОИР ЧОРАЛАРНИ КЎРМОҚДА.

Электр транспортидан фойдаланиш қоидаларида ҳар бир пассажирнинг, ташилаётган юк учун мажбурий ҳақ тўлаш кўзда тутилган.

Трамвай ва троллейбусларнинг абонемент билетларини, йўл карточкаларини олдиндан сотиб олинг. Транспорт салонига киришингиз билан билетингизни компостердан ўтказинг, йўл карточкангизни ёки ҳужжатингизни ёнингизда турган пассажирга кўрсатинг, тушиб кетаётганда эса йўл ҳужжатларини текшириш ҳуқуқи берилган ҳайдовчига кўрсатинг.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ТОШКЕНТ МЕТРОПОЛИТЕНИ БОШҚАРМАСИ БАЗАСИДАГИ

170-ШАҲАР ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983—84 ўқув йили учун

қуйидаги ихтисослар бўйича

ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 1—3 йил.

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича мутахассислар тайёрлайди: электр поездларининг электр ускуналарини ремонт қилувчи электрослесарь, метрополитен станцияларининг навбатчилари, экскаватор машинистлари, тортиш подстанцияларининг электр монтёрлари, автоматика, телемеханика, алоқа, электр монтёрлари, ҳаракатдаги составни ремонт қилиш бўйича слесарь, слесарь-сантехник, электр поезд машинисти ёрдамчиси, электр пайвандчи.

Тошкент темир йўл бўлими учун тепловоз машинистлари. Совет Армияси сафидан ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 2 йил; тепловоз машинисти ёрдамчилари, электровоз машинисти ёрдамчилари, тепловоз ремонти бўйича селсарь, товар билетлари ва багаж кассири, багажларни ва юкларни қабул қилиб олувчи-топширувчилар, лифтлар ремонти бўйича электр механик, пассажир вагонларининг проводниклари.

Ўрта маълумот билан ўқишга кирганлар ҳар ойда 30 сўм ҳажмда стипендия билан таъминланадилар. 8-синф ҳажмида маълумот билан кирганлар эса давлат таъминотида бўладилар.

Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти ўқувчиларга берилади.

Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтиб келгандан сўнг тепловоз машинисти ихтисоси бўйича ўқишга кирганларга ҳар ойда 72 сўмдан стипендия берилади.

Билим юртини тугатган ҳамма ўқувчиларга ўрта маълумот ҳақида ва эгаллаган ихтисоси бўйича диплом берилади. Улар ўз касблари бўйича Тошкент шаҳрида иш билан таъминланадилар ва темир йўл транспорти ходимлари учун белгиланган имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганлар олий ўқув юртларига йўлланма билан ўқишга юбориладилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Ҳужжатлар умумий асосларда қабул қилинади, фақат медицина комиссиясидан темирйўлчилар поликлиникасида ўтилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, 2-Охунбобоев кўчаси, 68-уй (7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар; 2, 6, 13, 14, 16-троллейбусларнинг «Киров номли боғ» бекати). Телефон 56-63-20.

Тошкент шаҳар Советн Ижроия Комитети савдо Бош бошқармаси

«ЁШЛИК» МАКТАБ-МАГАЗИНИ

контролёр-кассирлар тайёрлаш бўйича

6 ОЙЛИК КУРСЛАРГА ВА

озиқ-овқат товарлари билан савдо қилувчи кичик сотувчиларни тайёрлайдиган

4 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

8 —10 синф ҳажмида маълумотли, 16 ёшдан 25 ёшгача, Тошкент шаҳрида доимий пропискаси бўлган ёшлар имтиҳонсиз қабул қилинадилар.

Ўқувчиларга ойига 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшилади.

Ўқувчилар бир вақтнинг ўзида кечки мактабда ёки савдо техникумида ўқишлари мумкин.

«Ёшлик» мактаб-магазинини тамомлаганлар катта магазинларга ишга юбориладилар ва уларга имтиёзли равишда совет савдо техникумининг кечки бўлимига ўқишга кириш имконияти берилади.

Ўқиш ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 65-уй (2, 5, 9, 1, 10, 24, 8-трамвайлар: 39 22, 55, 3, 80-автобусларнинг «Госпиталь» бозори» бекати). Справкалар учун телефон 55-75-15.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ 31-ШАҲАР ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1983-84 ўқув йили учун

15, 16, 17 ВА УНДАН КАТТА ЁШДАГИ ЙИГИТЛАРНИ ВА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА ҲАРБИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАНЛАРНИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Билим юрти темир йўл транспортида ишлаш учун қуйидаги ихтисосликлар бўйича кадрлар тайёрлайди.

Қўлда пайвандловчи электр пайвандчи, токарь. Ўқиш муддати 6 ой. Ҳар ойда 62 сўм стипендия берилади.

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Ҳаракатдаги состав ремонти бўйича слесарь. Ўқиш муддати 1 йил (фақат ўрта маълумотлилар қабул қилинади, ҳар ойда 30 сўмдан стипендия берилади).

Электровоз машинисти ёрдамчиси, тепловоз машинисти ёрдамчиси. Ўқиш муддати — 1,5 йил. Фақат ўрта маълумотлилар қабул қилинади, ҳар ойда 30 сўмдан стипендия берилади.

Тепловоз машинисти. Ўқиш муддати — 2 йил. Совет Армияси сафида ҳарбий хизматни ўтаб қайтганлар қабул қилинади, ҳар ойда 72 сўмдан стипендия берилади.

Электровоз машинисти ёрдамчиси, тепловоз машинисти ёрдамчиси, тепловоз, электровознинг электр ускуналари ремонти бўйича слесарь-электрик, ҳаракатдаги состав ремонти бўйича слесарь; электровозлар, тепловозлар; токарь, программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори, электргаз пайвандчи, саноат ускуналарини ремонт қилувчи слесарь. Ўқиш муддати — 3 йил. 8-синф ҳажмида маълумотлилар қабул қилинади.

Билим юртида 3 йил ўқиганлар ўрта маълумот тўғрисида ва эгаллаган касблари ҳақида диплом оладилар.

Ўқувчилар кунига уч маҳал иссиқ овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

Ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Бошқа шаҳарликларга ётоқхона берилади.

Билим юртини тугатганлар темирйўлчилар учун белгиланган имтиёзларнинг ҳаммасидан фойдаланадилар. Жумладан Совет Иттифоқининг хоҳлаган шаҳрига бепул бориб-келиш ҳуқуқидан фойдаланадилар. Билим юртини имтиёзли диплом билан битирганларга олий ўқув юртларига киришда имтиёзлар берилади.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт: справка, турар жойидан справка, 286-формадаги медицина справкаси ёки эмланганлиги ҳақидаги медицина карточкаси, маълумоти тўғрисидаги ҳужжат, ота-онасининг иш жойидан характеристика, ариза, таржимаи ҳоли, 3х4 см ҳажмдаги 8 дона фотосурат.

Паспорт ёки туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома шахсан кўрсатилади.

Машғулотлар 1 сентябрда бошланади.

Мурожаат учун адрес: 700074, Тошкент шаҳри, 74-алоқа бўлими, Ҳамза райони, Слоним кўчаси, (15, 23, 61-автобусларнинг «Замарин кўчаси» бекати, 72, 48, 80-автобусларнинг «Котельная» бекати). Телефон 96-34-90.

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

М. Я. БУРЕШ НОМЛИ ТОШКЕНТ ҚУРИЛИШ ТЕХНИКУМИ

1983—1984 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

КУНДУЗГИ БЎЛИМГА

8-синфни тугатганлар қуйидаги мутахассисликларга қабул қилинади: саноат ва граждан қурилиши, биноларнинг санитария-техника ускуналари.

Аризалар 1 июндан 1 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 21 августгача ўтказилади.

21 августдан 26 августгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

Ўрта мактабни тугатганлар қуйидаги мутахассисликларга қабул қилинади: архитектура, саноат ва граждан қурилиши, инженерлик геодезияси, геодезия, қурилиш деталлари ва темир-бетон конструкцияларини ишлаб чиқариш.

Аризалар 1 июндан 15 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 22 августгача ўтказилади.

22 августдан 26 августгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

КЕЧКИ БЎЛИМГА

8-синфни тугатганлар қуйидаги мутахассисликка қабул қилинади: саноат ва граждан қурилиши.

Аризалар 7 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 7 августдан 15 августгача ўтказилади.

15 августдан 19 августгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

Ўрта мактабни тугатганлар қуйидаги мутахассисликларга қабул қилинади: архитектура, саноат ва граждан қурилиши, биноларнинг санитария-техника ускуналари.

Аризалар 15 июндан 16 ноябргача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 22 августгача ҳамда 10 ноябрдан 21 ноябргача ўтказилади.

21 ноябрдан 26 ноябргача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

СИРТҚИ БЎЛИМГА

8-синфни ва ўрта мактабни тугатганлар саноат ва граждан қурилиш мутахассислигига қабул қилинади.

Аризалар 11 августгача қабул қилинади.

Кириш имтиҳонлари 10 августдан 21 августгача ўтказилади.

21 августдан 31 августгача ўқувчилар сафига қабул қилинади.

8-синфни тугатганлар техникумга кириш учун қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: ўзбек тили (диктант), математика (оғзаки).

Ўрта мактабни тугатганлар техникумга кириш учун қуйидаги фанлардан имтиҳон топширадилар: ўзбек тили ва адабиёт (иншо), математика (оғзаки).

Архитектура мутахассислигига кирувчилар расмдан қўшимча имтиҳон топширадилар.

Аризалар техникум директори номига ёзилиб, қуйидаги ҳужжатлар қўшиб топширилади: маълумоти ҳақидаги ҳужжат (аттестат ёки 8-синфни тугатганлиги тўғрисидаги гувоҳнома), асл нусхаси, 286-формадаги медицина справкаси, 4 дона фотосурат (3х4 см.), кечки ва сиртқи бўлимга кирувчилар икки йилдан ортиқ иш стажига эга эканликлари тўғрисидаги ҳужжат (меҳнат дафтарчасидан кўчирма), корхона, қурилиш, муассаса ва ташкилотлардан юборилган ягона формадаги (3 ва 4-илова) йўлланма.

Техникумга кирувчилар қабул комиссиясига туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома (ёки паспорт), **ҳарбий билет ёки ҳарбий гувоҳномаларини шахсан кўрсатадилар. Бу тўғрида уларнинг шахсий делосига тегишли изоҳлар ёзиб қўйилади.**

Бошқа шаҳардан келиб кундузги бўлимга кирувчилар имконияти борича ётоқхона билан таъминланадилар. Стипендия умумий қоидага мувофиқ берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Навоий кўчаси, 32-уй. Телефонлар: 44-24-42, 44-26-22, 44-29-40.

ТВ

16 МАЙ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Оташ билан юзма-юз». Анри Барбюс туғилган куннинг 110 йиллигига. 18.30 «Қувноқ нотачалар». 18.45 «Сиз яратган боғ». 19.15 «Ҳамма гап шляпада». Мультфильм. 19.30 «Меҳнатга яраша шараф ва шуҳрат». Сибирь тупроғи». 20.00 В. Моцарт. Скрипка ва альт ижроси учун соль мажор дуэти. 20.20 «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. А. Ивановнинг шу номли романи асосида. 2-қисм. 4-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Актёрлик санъати. Тақдир ва роллар». 23.15 «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Пицунда, фактлар, гипотезалар». Илмий-оммабоп фильм. 19.00 «Онамларнинг мактаби». 19.30 «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Халқаро панорама». 21.30 «Время». 22.05 «Балоғатга етган ўғил». Бадиий фильм. 23.30 Жаҳон велосипед пойгаси. ГДРдан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Билмасвой Қуёшли шаҳарда». Мультфильмлар. 18.40 «До-ре-ми-фа-соль». Мактаб ўқувчилари учун музикали-ўқув кўрсатуви. 19.10 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватан хизматига тайёрмиз» (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Гуллаган ўлка». В. И. Ленин Мирзачўл ерларини суғориш ва ўзлаштириш тўғрисидаги Декретга имзо чекканлигининг 65 йиллигига. 20.30 «Ахборот». 20.50 «К. Отаниёзов куйлайди». Фильм-концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Партия турмуши». «Навоназот» ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг иш услуби ва методи» (рус.). 22.40 Ғафур Ғулом. «Ёдгор». Телеспектакль премьераси. Туғилган кунининг 80 йиллигига. 23.35 «Бугун оламда нима гап?». Халқаро аҳвол кундалиги.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Ильичёвск». Ҳужжатли фильм. 18.40 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Олий математика. 19.40 «Днепрдаги Комсомольск». Телевизион фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Асрлар оша...». Ҳужжатли фильм 20.40 «Ҳозирги замон совет поэзияси обзори» (рус.). 21.10 «Оташ билан тўқнашув». Телевизион фильм. 21.30 МТ II.

17 МАЙ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Мультфильмлар: «Фёдорнинг ташвиши», «Салом, Тулки хола». 10.05 «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 2-қисм. 4-серия. 11.15 Хор ижроси учун ёзилган куйлардан концерт. 12.15 «Айиқлар борарди». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.45 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 Мамлакат телевидение студияларининг ҳужжатли фильмлари. 16.05 «Билимимиз — қудратимиз». Илмий-оммабоп журнал. 16.50 РСФСРда хизмат кўрсатган артист А. Ихарев чалади (фортепьяно). 17.10 «Мухбирларимиз ҳикоя қиладилар».

17.40 «Ёшлар адреси». 18.40 «Халқаро музейлар кунига». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Пролетарка»нинг янгиланиши». «Коллектив нимага қодир» туркумидан. 1-кўрсатув. 20.00 СССР халқ артисти Ц. Татишвили куйлайди. 20.25 «Мангу даъват». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 2-қисм. 5-серия. 21.30 «Время». 22.05 «Жонли сатрлар». Фильм-концерт премьераси. С. Щипачев ижоди ҳақида. 22.45 «Дунё воқеалари». 23.00 «Спорт ҳафталиги». 23.30 Балет артистларининг концерти.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Кичик юлдузлар». Болалар учун фильм-концерт. 18.50 «Пионерлар мамлакатида». 19.20 «Сув ресурсларини муҳофаза қилиш». Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министри И. Х. Жўрабеков сўзи (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Умр дафтари». Ғ. Ғулом туғилган куннинг 80 йиллигига. 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Қориёқубов номли Ўзбек Давлат филармонияси «Шодлик» ашула ва рақс ансамблининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Чорвачилик — зарбдор фронт». 22.20 «Наташахоним». Бадиий фильм («Ўзбекфильм»). 23.45 Янгиликлар.

II

18.05 Кўрсатувлар программаси. 18.10 «Ўқитувчи экрани» (рус.). 18.40 «Багрузин ёзи». Ҳужжатли фильм. 18.50 Абитуриентлар учун. Математика. 19.50 «Яшил майсадаги оқ коптоқ». Телевизион фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 «Комиссарларнинг набиралари». Ҳужжатли фильм. 20.50 Эстетика асослари. Коммунизм қуриш даврида эстетик маданиятнинг ривожланиши (рус.). 21. 30 МТ II.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП. Ленин кўчаси, 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-56-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-55-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

16 МАЙ, 1983 й. Р—07201. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10